ԺԱ. ՏԱՐԻ 3272 (Ն. Տ.) 12 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1895 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1894 15 ՐԷՃԷՊ 1312 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԵՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԵՐԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՔԷ Է ՈՒՂՂԵԼ.
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌وك غزه‌تسی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ Գալատիոյ	դրամի	տարեկան արժէք	150
» »	Վիեննայի	» »	75
» »	Լոնտրայի	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	մէկ մարդի	56
» »	Վիեննայի	» »	28
Ընտիր թղթերի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	մէկ մարդի	2
Գրանցեալ թղթատարի ծախքը			50

Խմբագրատեղի [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՈՐԲԵՐՈՒՆ ԿԱՂԱՆԴԸ

Սակէ ուժը ինը տարի առաջ Ծնունդին, դպրոցական ընկերոջ մը հետ, Իսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցին գացեր էինք, ժողովրդական քարոզիչ մը լսելու համար։ Շատ աղէկ կը յիշեմ կրած վազանցիկ յուսախաբութիւնիս, երբ Ծերունազարդ եպիսկոպոսը խրատին առ-ջեւ կայնելով ըսաւ թէ քարոզ պիտի չի խօսէր այդ օրը, այլ խրատական քանի մը խօսքեր պիտի ուղղէր ժողովուրդին։ Եւ մենք որ գիւղեցկահիւս քարոզ մը լսելու համար գացած էինք եկեղեցի, աւելի գոհ մեկնեցանք անկէ լսած պարզուկ բայց ամենայարգի խրատանուս համար։

Ալեզարդ կրօնաւորը սկսաւ իր գաւառացիի անպաճոյճ բայց թափանցող ոճովը նկարագրել հարուստին տունը և տեղանը՝ Ծննդեան տօնի առթիւ։ յետոյ գծեց կենդանի պատկեր մը աղքատին տանը, որ յայտնի էր թէ աւելի մօտէն տեսած, ճանչցած էր։

Յիշեցուց ժողովուրդին՝ թէ կերուխումի, իրախճանքի այդ եղանակին մէջ ամեն մարդու պարտքն է յիշել աղքատը։

Գէթ տարին անգամ մը, Կաղանդի և Ծնունդի առթիւ, աղքատները յիշել, չքաւորներուն օգնել՝ պարտաւորութիւն մըն է անշուշտ. բայց կարծեմ թէ որբերը յիշելը աւելի մեծ պարտաւորութիւն մըն է։ Քանզի աշխարհի էն մեծ դժբաղդութեան հանդիպած են այդ պզտիկները. աղքատ և որբ, կամ աւելի շիտակը, որբ և աղքատ։ Կորսնցուցած են ծնողք. չունին ընտանեկան յարկ. չունին եղբայրներ և քոյրեր, որոնց հետ խաղալով խնդալով անցուցեն Կաղանդը և Ծնունդը։ Պատսպարուած են նախամանկան բայց վերջապէս օտար յարկի մը տակ, զոր կը ճանչնանք Որբանոց անունին տակ։

Հանդէսի մը առթիւ գրկով դեռ անցեալ օր, օրագրոց մը հեռաւեալ գեղեցիկ կերպով կը պարզէր իր միտքը։— «Ամերն ալ յիշեցեն թէ այս կարգի խրախճանութիւններու ատեն սրտերու մէջ բարեգործութեան գաղափար մը, կրթասիրութեան գործնական տենչ մը գրգռելով, տուած կըլլան խնճոյքին իսկ կարծես սրբութեան նկարագիր մը, հաճոյական թէ մարդոց և թէ Աստուծոյ։

Զեմ գիտեր թէ լրագրի մը մէջ մեր պզտիկներուն ուղղուելիք կոչում մը ո՛ր աստիճան գործնական արդիւնք մը կըրնայ ունենալ։ Վստահ եմ սակայն որ եթէ մեծերը կամք ունենան, կրնան շատ բան ընել տալ այդ փոքրերուն։ Եւ թերեւս պզտիկներն համոզելու գործին մէջ մեծերն ալ հաւասարապէս օգտուին և իրենք ալ գործակից ըլլան իրենցմէ սակաւներուն։

Ամեն հայր, ամեն մայր կրնայ համոզել իր զաւակը որ Կաղանդի և Ծընունդի զուարճութիւններուն, ծախքերուն մէջէն մաս մը հանուի Որբանոցի խեղճերուն։

Եւ եթէ մեր հայրերն ու մայրերը սասանկ բարեսիրական գործի մը մասնակցիլ վարանին՝ մեր վարժապետները կրնան դպրոցի չորս պատերուն մէջ ընել առաջին փորձը, որ ապահով եմ թէ կըրնայ մեծ արդիւնք մը առաջ բերել, եթէ կամք և աշխատանք չի պակսին։ Թող դասատուն՝ աշակերտին մատաղ մտքին վրայ տպաւորէ, ուրիշին, որբին օգնելու պարտքը։ Թող պէտք եղած կերպովը բացատրէ անոր՝ որբերուն խեղճ վիճակն, և ան ատեն ապահով եղիր թէ այդ փոքրիկ ազան ոչ միայն ինքը պիտի ուզէ օգնել որբին, այլ թերեւս յաջողի իսկ չարժել իր անտարբեր ծնողքին սիրտը, և... դրամ, որբանոցի համար։

Երեւակայենք պահ մը թէ ինչքան կլրիկ գումար մը կարելի է իրականացնել որբանոցի համար, եթէ ամեն դպրոց ասանկ բան մը ընելու ըլլայ կաղանդի և Ծնունդի տօներու առթիւ։

Եկեմ ադրենք թէ դպրոցի տղայք հինգական կամ տասնական փարա յատկացունեն այդ նպատակին. համագումարը պարզապէս պատկառելի պիտի ըլլայ։ Եւ եկեմ ադրութիւնիս ալ կարելիութեան սահմանին մէջ է կարծեմ. ո՛և է դպրոցի աշակերտները ամեն դիւրութեամբ կրնան անպատճառ մէկ մէկ դենգ+ յատկացընել որբերուն։

Ա՛ն ինչպէս նաեւ ո՛և է նոր փորձի համար սակայն անհրաժեշտ է աշխատանք և միայն քիչ մը աշխատութիւն կը բաւէ։

Եւրոպացին՝ ինչպէս ամեն արհեստի անանկ ալ ժողովուրդէն տակ հանաքելու մէջ նոր նոր կերպեր կը ստեղծէ։ Անգլիական մեծ որբանոց մը գիտեմ՝ որուն դրամարկղը ամեն տարի Կաղանդի և Ծնունդի առթիւ կը լեցնայ, այս պարզ միջոցովը երկրին ամեն կողմերէ տղաքներէ քաշուած բէնիներով։

Մեր մէջ երբ բարենպատակ հանդէսներուն մէջ նիւթական վիճակին վրայ խօսք ըլլայ, միշտ կը լսենք միօրինակ յանկերգը, «ժողովուրդը ստակ տալու վարժուած չէ։» Ես կը համարձակիմ խորհիլ սակայն թէ գործին գլուխը գտնուողներէն շատեր ալ ժողովուրդէն ստակ առնելու կերպերը չեն գիտեր։

Այս ինչ բարեգործական հաստատութեան, այն ինչ որբանոցին համար, գանձանակ կամ պնակ պատցնելը բաւական չէ, ուրուականներ դարձած են ատոնք, որոնցմէ կը փախի հասարակութիւնը։ Ամենքս ալ կարծեմ ձանձրացած ենք այդ հնաւանդ սովորութիւններէն։

Փոխենք քիչ մը կ'բպերնիս, թերեւս նոյն ատեն կը փոխուի նաեւ բարեգործութեան պիւտճէնիս։

Դիտեմ թէ պզտիկներէն ինչ և իցէ կերպով հաւաքուած դումարը պզտիկ կ'ըլլայ, պիտի ըսուի։ Ընդունելով վայրկեան մը թէ ատիկա ուղիղ կրնայ ըլլալ, կ'արժէ որ նիւթականէն անդին նայինք տեսնելու թէ բարոյական ինչ զօրաւոր սերմ մը պիտի բուսնի մատաղ սրտերու մէջ։ Այն ատեն մեր տղաքները, իրենց կանուխ հասակէն, դպրոցէն պիտի սկսին սիրել աղքատ-որբերը։ ողորմածութեան զգացումը արմատ պիտի դնէ իրենց պզտիկ սրտերուն մէջ, ուր դեռ զրոյ չի կայ։ Եւ քանի աւելնայ տարիքին ու լենայ քսանին, նոյն համեմատութեամբ պիտի ուզեն տալ որբին ու աղքատին։ Ողորմիլը կամ գթալը երկրորդ բնութեան մը պէս պիտի ըլլայ իրենց։

ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ

ԿԱՂԱՆԴՁԷՔԸ

ՆՈՐԱՎԷՊ

Դեկտեմբերի վերջին օրուան մը համար շատ գեղեցիկ ու պայծառ երկինք մը կարւ Օրհնասկանի մը հուսկ ժպիտին պէս նը-ուազուն՝ արեւուն ոսկի ճառագայթներուն մէջէն իր հրաժեշտի ողջոյնը կուտար հեռացող տարին, թերեւս անոյշ յիշատակ մը թողու համար իր անդարձ մեկնումէն առաջ։ Ոչ ձիւնի պատանք, ոչ փոթորիկ կոծեր. առաքինի կեանքի մը վախճանին նման հանդարտ ու ջինջ իրիկուն մը, անսահման լռութիւն մը կը տիրէր բնութեան վրայ՝ երազահրաւէր լռութիւն մը։ Անգորը էր կապուտակ Մարմարան ալ, որուն ջինջ ծոցին մէջ կը ցոլային ծանարաքիի մշտադալար նոճիները, սպիտակ փարոսը և Մօտա-Պուրնիի մարմարեայ տուները՝ ժայռի կարկառներու վրայէն։

Ծովածոցին մէջ խարսխած նաւակներ ամառուան պտտրանք մը կուտային։ Մէկ քանի ձկնորսներ ուռկանի դեղերու մօտ ընկղմմամբ՝ մտախոհ կը գիտէին ընդարձակ կապոյտը, այժմ իր փոթորիկները մոռցած և հանդարտ։

Զոր, չէկ տերեւներով չրջանակուած լայն պատուհանին մէջ, կապոյտ թաւիշէ մեծ թիկնաթոռին մէջ մեկնած, Ասթիւնէ անթարթ աչք կը դիտէր հորիզոնը որ Մօտայի ճիմիլիքին անտառներ ծառերուն եռաւէն կը պարզուէր։ Պահ մը աղտոտն ոտներուն մէջ ճլուրլացող թաշուն մը իր ուշը կը դրաւէր։ յետոյ անոր օդասոյզ ճախրանքին ցանկալով, զոգեռ կը հեռաւէր անոր մինչեւ որ անհետ ընկղմէր կապոյտ անհունին մէջ։

Տխրամած ճակտին վրայ սեւ սեւ մազերուն ոլորները ցիր ու ցան, ձիւնաթոյր կերպասէ թեթեւ փեսուարները չրջանակուած հագուստին մէջ այդ երկնագեղ աղջիկն երջանկագոյն ապրարհի էակ մը կը թուէր տարագրուած այն ճոխ սենեակին մէջ ուր աշխարհիկ կնոջ, համբաւը վայելող իւր մայրը իւր մտերիմներ ու մտերմուհիները կ'ընդունէր։

Արդարեւ գեղեցիկ կին մ'էր այդ Ս... Մինան։ ինչ որ ընութիւնն ու արուեստը ուզին զգլխէ՝ փայլացուցած էին անոր անձին վրայ։ Շագանակագոյն մազերուն խոպոպիքներէն մինչեւ քանուած ոչխկներուն ծայրը, ամէն ինչ վայելչութիւն էր։

Հարուստ և տգէտ ծնողաց միակ զաւակ, չվնացած, գգուած ամենէն, տան պաշտման առարկան ի տղայ տիոց՝ մեծցած էր գաղղիացի դեռահաս աղջկան մը խնամքը որ շատ լաւ սորվեցուցած էր անոր՝ սնափառութեան և պճնասիրութեան տիպար մ'ըլլալ։ Երբէք լուրջ զգացում մը կնճռած չէր այդ թեթեւ աղջկան ճակատը, թէեւ ի բնէ բարի, բայց խորհելու և դատելու կարողութենէն բոլորովին զուրկ։ Ժամանակը անցուցած էր զբօսանքով ու թեթեւ ընթերցանութիւններով։

Քանի տարեկանին ամուսնացած էր Ս... Վահրամին հետ, բաւական հարուստ, տգիտանդաւոր երիտասարդ մը որ Եւրոպա դաստիարակուելէ յետոյ՝ դարձած էր Պոլիս հասատասիրի և ընտանեկան կապերէ, վարչէ կորսնցուցած ըլլալով իւր ծնողքը։ Մինայի համար յաղթական մ'եղած էր այդ ամուսնութիւնը, որովհետեւ Վահրամ ամենուն համակրանաց առարկան էր, և շատ աղջիկներ իրրեւ ընտրելի առաջարկուած էին անոր, բայց ելիտասարդը առաջին տեսութենէն հրապուրուած Մինայի յաւերժահարսի ձեւերէն, կապոյտ անուշ աչքերէն և քիչ մ'ալ արբեցած զայն չրջապատող հարստութեան մթնոլորտէն՝ նախապատուութիւնը անոր տուած էր լակ չարաթոսութեան արդիւնք նկատելով անոր վարուց թեթեւութեան վրայ եղած դիտողութիւններն և խարսելով նորատի աղջկան իրեն հաճելի երեւնալու համար ի գործ դրած հնարպատութիւններէն։

Ամուսնութենէն քիչ յետոյ այր և կին նշմարած էին այն զգացման և գաղափարներու անհուն տարբերութիւնը որ զիրենք կ'անջրպետէր։ Մինայի համար այդ միութիւնը լոկ պատրուակ մ'էր ընկերութեանց մէջ աւելի փայլելու, աւելի ճոխ արդուզարդիր կրելու, աւելի ագտ չաղակրանալու և տիկին կոչուելու համար, մինչ Վահրամ երազած էր բոյն մը քաղցր մտերմութեամբ ու փոխադարձ ջերմ խանդաղատանօք, ապրելու համար հոն իւր կնոջ հետ, համամիտ ու համակամ յամենայնի, կարգալով իրարու սրտին մէջ իրրեւ բաց գրքի մը մէջ։ Իր այդ երազն իրականանալէ շատ հեռի մնացած էր. թէեւ ի սկզբան երիտասարդը ենթադրած էր թէ հզօր կամքով, մեղմ յանդիմանութիւններով և մանաւանդ իր սիրոյ սրտին ամբողջ զօրութիւնը չրջապատելով իւր կինը, պիտի կարենար իւր պարզ ճաշակները փոխանցել անոր սրտին մէջ, և մանրմունկ կնանքէն կամաց կամաց համ առնելով անգգայաբար անոր ընթացքին մէջ փոփոխութիւն մը տեղի պիտի ունենար։ բայց անցած էին տարիներ և Մինա մէջտեղ մնացած էր, ինչպէս ապառաժին վրայէն կ'անցնին կ'երթան անձրեւն ու տարափը՝ այնպէս անցած գացած էին երիտասարդին ջերմը առանց հետք մը թողելու կնոջ սրտին վրայ։

Ընդհակառակը, Մինա հաւասար այժմ մաքառած էր, ստիպած էր ամուսինը համակերպելու իր քմահաճոյքներուն, սիրելու այն ամէն ունայնութիւնները որք իրեն համար կենաց հրապոյրն էին, ընկերանալու իրեն ամեն օր հանդէսներու մէջ, իրագործելու իւր ամեն փափաքները, փոխելու ապրելու եղանակն ու ճաշակները։ Պայքարը երկար և բուռն եղած էր։

Ի վերջոյ, յաղթուած, յուսախաբ, սրտաբեկ՝ երիտասարդը հեռացած էր կնոջմէն, անտարբերութեամբ թողով զայն որ ուզածը ընէ և ինքը սրտին վիրք փնտռելով գիտական աշխատութեանց ու զուարկին մէջ որ իրենց ամուսնութեան միակ երախայրիքն էր։ Երկու ամուսինք այսպէս կ'ապրէին միւսոյն յարկին տակ այնքան հեռու իրարմէ որքան պիտի ըլլային եթէ ծովեր ու աշխարհներ զանոնք իրարմէ անջատէին։

* * *

Մինա՝ թեթեւ ու ջնորհալի արդուզարդ մը ըրած, կապոյտ աչքերուն փայլը սեւ վարսերով մը աւելի արծարծած, չրթունքը բասրաղոյն, այտերը ոգեւորուած, չմինէին մօտ ոտքի վրայ, երկոցեան ֆայֆ օրօրի պատուիրերը կընէր իր հիւրերուն։

Նորատի կինը մերթ թեթեւուն կը մտնենար կապոյտ թիկնաթոռին, հագիւ շուրթերը կը կպցնէր մանկան ճակտին եւ կը հարցնէր թէ բանի մը կը փափաքի ու կը դառնար բարեկամներուն մօտ։ Ասթիւնէ կը դիտէր զայն գորովալից, կը տենչար գրկել համբուրել մայրը։ բայց չէր համարձակեր, վախնալով արդուզարդը աղարտել։ կ'ուզէր զայն իւր մօտ պահել բայց կը քաշուէր հիւրերէն։

Հպիւռ ինը տարեկան կար Ասթիւնէ, այնքա՛ն նիհար, ցերմանոցի նուազկոտ ծաղկի մը կը նմաներ, ի զուր դեղ ու դարման, վկայեալ հիւանդապահներ, մնուցիչ հիւթեր, անհնար էր կ'ազդուրել հէք մանկիկը։ Նախնական խնամքները պակսած էին իրմէն, ոլորտապոյտ վարսերու հրապոյրին մէջ մայրը շատ անգամ մոռցած էր իր մանկան գոյութիւնը ու պարահանդէսի սենեակին մէջ սեղմուած՝ քանի քանի անգամներ քիչ էր մնացած որ ընչաքաղել թեղուուելը այդ նորարդոյ տունկը որ հազիւ կ'սկսէր ծլիլ։ Մինա յանձնած էր իր նորածինը յոյն կանչնոսի մը, որուն թերի խնամքն ու անհիւթ կաթը չէին կրցած բնաւին կազդուրել մանկան վատոյժ մարմինը։ շատ պատասած էր Վահրամ իր կնոջ հսկել գիշերը մանկան մօտ, պէտք եղած դարմանները իր ձեռքը կատարել, ամէն ատեն խօսք տուած էր նա՝ այդ նուիրական պաշտօնը կատարելու և ամէն ատեն թերացած էր։

Պղտիկը հետզհետէ կը ծիւրէր օտար ձեռաց մէջ, և Մինա բնաւ ուշ չէր դարձրներ, բաւ էր որ միշտ ժանեակներով խճողուած ըլլար իր պէսպէն, ամէն օր տարբեր հագուստ կրէր և օրորոցին վրայ անդուս և լարեր անպակաս ըլլային, թէև քիչ անգամ իւր ժպտուն գէմքը քնացող մանկան վրայ հակած կը տեսնուէր հոն։

Վահրամ որու սրտին խոր վերք մ'էր մանկան տառապանքը, սկսած էր ինքը խնամք տանիլ անոր։ շատ գիշերներ թաւամող զաւկին անկողնոյն մօտ մինչեւ լոյս հակած էր մինչդեռ իւր կինը կը պարէր անդին։

Այժմ ինը տարեկան եղած էր տղեկը և տակաւին ապահով ապագայ մը չէր խոստանար. միշտ կը տառապէր յոգնաւերէ և զպայնիկին պէս ամէն հպումէ կը գալարուէր ու օրիր չարաթներ անկողնոյն մէջ կ'անցնէր։

* * *

Թօսակցութիւնը սալոնին մէջ, թէ յետոյ, յոյժ ոգեւորուած էր, տիկնոջ արժանաթիկ ծիծաղները և արտոյ բրբիններու փոքրցի երգեհոնին ազմկայզդ ձիւներով կ'ընդհատուէին և թմբուկներու ձայնը գոնէ զուտ ազատող փոքրիկ խմբակներու երթին խառնուելով՝ հեշտն տարտարութիւն մը կ'ընէին ներկայից վրայ, իւրաքանչիւրն իր ազգայի երգերուն, առձեռն զուարճութիւններուն և հանդէսներուն վրայ կը խօսէր, որք դրան թեմեր վարդապետներէն մին բացատրած տան տէրը սեմին վրայ ներեցաւ։

35-40 տարեկան թխամ՝ այր, վայելչահասակ երիտասարդ մըն էր Ս... Վահրամ, կարճ կտրուած սեւ մազերով ու սրածայր մօրուքով, իր նորը գիմաղծեն և մտացի գեղգոն ճակատը սեղ ազնուական երեւոյթ մը կուտային իրեն։

Սեւ հագուած էր, շատ պարզ, հակապատկերն իւր կնոջ և հիւրերուն։

Դահլիճն ներս մտնելուն, սիրալիր բայց ոչ փութկոտ ձեռքի սեղմումներ փոխանակեց ամենուն հետ, քաղաքավար մէկ քանի խօսքեր ըրաւ եւ մօտեցաւ Ասթիւնէին որուն աչաց մէջ անպատում ուրախութեան ճառագայթ մը շողացած էր։

Այս կոչը վերկենդանացուց խեղճ կինը։

—Հիմակ, ըսաւ այնքան տկար ձայնով որ իր խօսքերը հատկտեալ մրմունջ մը եղան, ուրիշ պատուէրներ ալ ունիմ քեզ ընելու. պէտք է որ ընեմ. բայց չեմ գիտեր թէ արդէն ի՞նչ ըսի. կեցիր։

Պահ մը եռքը յարեց.

—Ցիչեցի, այո, յիշեցի. Մարգարիտ կը հասնիս. մ'ճամպարեր. բան մը պահանջելու իրաւունք չունիս. ինքիրմէդ, միտկդ, բարի ըլլալով, ինքզինքդ սիրցնելով բան մը ձեռք պիտի անցունես... ինքզինքդ սիրցունես... ամեն բան ասոր մէջն է... Բայց յուսով եմ որ պիտի սիրցունես... անկարելի է որ քեզի չսիրեն... այն ատեն դժբախտութիւններդ պիտի վերջանան։

Ձեռները միացուց և ակնարկը հիացական արտայայտութիւն մը առաւ։

—Կը տեսնեմ քեզ.. այո, երջանիկ կը տեսնեմ... Ա՛հ, թող այս մտածումով, ու միշտ սրտիդ մէջ ապրելու յուսով մեռնիմ։

Այս խօսքն ըսաւ աղօթքի մը հետ զոր երկինք կ'ուղղէր. յետոյ խկոյն, իբր թէ այդ ճիգէն խոնջաբեկ, նորէն խչտիկին վրայ ինկաւ, ապառած, անշարժ, բայց ոչ գակացած, ինչպէս կը յայտնէր իր հեւքոտ շնչառութիւնը։

Բերրին սպասեց քանի վայրկեան, յետոյ տեսնելով որ մայրը այդ վիճակին մէջ կը մնար, գուրս եկաւ։ Շրջափակը գոնուելուն պէս սկսաւ հեծեծալ և ինկաւ խոտին վրայ. սիրտը, գլուխը, սրունգները երկար ատեն գիմանալէ ետք՝ տեղի կուտային։

—Հիւանդութենէ, թշուառութենէ, յոգնութենէ ու վիշտէ սպառած կին մըն է. եթէ ճամբայ ելլար, վակոնին մէջ պիտի մեռնէր. ժամու խնդիր մըն է զոր դալուկ մը պիտի կարգադրէ հաւնօրէն։

Այդ օրն ալ անցաւ, վանդի կեանքը, ծերութեան մէջ այնքան արագաշէջ, աւելի դիմացկուն է երիտասարդութեան մէջ. առանց լաւ վիճակ մը ունենալու, հիւանդը դէշ ալ չէր, ու թէեւ բան մը չէր կրնար ուտել, ոչ մաղուր, ոչ դեղ, իր խչտիկին վրայ կը մնար անշարժ, գրեթէ անշշունչ, քնութեամբ ընթացած։

Ուստի Բերրին վերսկսաւ յուսալ. մահուան գաղափարը, որ տարիքոտ մարդիկը կը ցնորակոծէ և ամեն տեղ անոր կը ցուցունէ զայն, մօտիկը, նոյն իսկ երբ չատ հեռու է անկից, այնքան պժգալի է երիտասարդներուն որ չեն ուզեր տեսնել զայն, նոյն իսկ երբ մօտը կեցած է սպառնագին։ Ինչո՞ւ իր մայրը չէր բժշկուեր։ Ինչո՞ւ կը մեռնէր։ Մարդ յիսուն, վաթսուն տարեկանին կը մեռնի, և իր մայրն երեսուն տարու չի՞կա՞ր։ Ի՞նչ ըրած էր գառատպարտուելու համար կանխահաս մահուան մը, ինք, կիներուն էն անուշը, մայրերուն էն գորովալիցը, որ ամեն ատեն բարի եղած էր իրեններուն և ամենուն համար։

Ասիկա կարելի բան չէր։ Ընդհակառակն, բուժումը կարելի էր։ Եւ ինք լաւագոյն պատճառները կը գտնէր ինքզինքն համոզելու համար, նոյն իսկ այդ քնէութեան մէջ, որ՝ կը մտածէր թէ՝ շատ բնական հանգիստ մըն էր այնքան յոգնութիւններէ ու զրկումներէ յետոյ։ Երբ տարակոյսը նորէն կը նեղէր զինք անգթօրէն, խորհուրդ կը հարցուներ Մարքիզուհիին և սա ուժ կուտար անոր յոյսին։

—Բանի որ իր առաջին դաղուկէն չմեռաւ, պատճառն այն է որ...

—Այնպէս չէ՞։

—Կէն տը Սէլ և Լա Ֆարը ալ այդպէս կը կարծեն։

Հիմակ, իր ամենէն մեծ մտատանջութիւնն էր — քանի որ իր մօրը քով այնպէս կ'ապահովցունէին զինք ինչպէս ինք իր անձը կ'ապահովցուներ — մտածել թէ որչափ ատեն պիտի տեւէին Լա Ռուքրանիին երեսուն ֆիլանքը, վանդի, իրենց ծախքերը որչափ ալ անոնցմէ ըլլան, անոնք սոսկալի կերպով շուտ կը զլորէին, երբեմն այսինչ, երբեմն այն ինչ բանին համար, մանաւանդ անակնկալին համար։

Երբ վերջին սուն լմնար, ո՞ւր պիտի երթային։ Ո՞ւր պիտի գտնէին դրամական աղբիւր մը, որքան ալ փոքր ըլլայ, քանի որ ա՛լ բան մը չունէին, բացի ցնցոտի հագուստներէն։ Ի՞նչպէս պիտի երթային Մարգարիտ։

Երբ մօրը քով այս բաները միտքէն կ'անցուցնէր, վայրկեաններ կային ուր, իր անձկութենէն մէջ, չիղերը անանկ սաստիկ կը ձգտուէին որ, քրանթարտաւ, կը մտածէր թէ ինքն ալ պիտի մեռնէր այդ գալուկէն։ Իրիկուն մը երբ կը գըտնուէր այս սարսափի ու անեպցման վիճակին մէջ, զգաց որ մօրը ձեռքը, զոր իրենցներուն մէջ կը բռնէր, կը սեղմէր իր ձեռքը։

—Բա՞ն մը կուզես, հարցուց աշխուժով, այդ սեղմումէն խելքը գլուխն եկած։

—Հեռդ խօսիլ, վասն զի յետոյն ու գերագոյն խօսքերուն ժամն հասած է։

—Օ՛հ, մայրիկ...

—Մ'ընդմիջեր զիս, սիրելի աղջիկս, և չանա զսպել յուզումդ՝ ինչպէս ես պիտի չանամ տեղի չալ յուսահատութեան։ Կուզէի չարաչարեցնել քիզի, և սոսր համար է որ մինչեւ հիմակ լռեցի, խնայելու համար քու վիշտդ, բայց քեզի ըսելիքս պէտք է որ ըսեմ, որքան ալ անողորմ բան մը ըլլայ մեր երկուքիս համար։ Դեռ մայր մը, տկար և ցաւ պիտի ըլլայի, գեթ անխոհեմ՝ եթէ տակաւին ընկրկեի։»

Խօսքը կարեց, թէ չունչ առնելու եւ թէ զանդաչուն գաղափարները ամփոփելու համար։

—Պէտք է որ բաժնուինք...

Բերրին հեծեծանք մը արձակեց զոր չը կրցաւ զսպել հակառակ ըրած ճիգին։

—Այո, սոսկալի բան է, սիրելի աղջիկս, և սակայն ինքզինն կը հարցունեմ թէ քեզ համար լաւագոյն չէ՞ որը մեռը քան մայր մը ունենալը որ պիտի մերժուէր։ Վերջապէս Աստուծոյ կամքն է, մենակ պիտի մնա... քանի մը ժամէն, վաղը գուցէ։

Ցուզումը խօսքը կարեց, և քանի մը վայրկեան եղաւ միայն վերսկսաւ.

—Երբ ա՛լ... գոյութիւն չունենամ, ձեւակերպութիւններ ունիս կատարելիք. ասոր համար կառնես գրպանէս թուղթ մը որ կրկին մետաքսի մէջ պլլուած է և քենէ ուզողներուն կուտաս. ամուսնական պայմանագիրս է, որուն մէջ պիտի գտնուին իմ և հօրդ անունները։ Պիտի պահանջես որ ես գարձունեն զայն, որովհետեւ ապագային պէտք պիտի ըլլայ քիզ ծնունդդ հաստատելու համար։ Ուստի մեծ խնամքով պահելու ես զայն։ Սակայն որովհետեւ կրնայ ըլլալ որ կորսնցունես, բերնուդ պիտի սորվիս որպէսզի երբէք չմոռնաս. երբ պէտք ունենաս ցուցունելու, ուրիշ մը պիտի ուզես։ Ա՞ղէկ կը հասկնա՞ս։ Բանաներս կ'ընդունի՞ս։

—Այո, մայրիկ, այո։

—Շատ գժբախտ, շատ չքացած պիտի ըլլաս, բայց պէտք չէ յուսահատիս... երբ ա՛լ գործ մը չունենաս Փարիզի մէջ և մինակ մնաս, միս մինակ։ Այն ատեն անմիջապէս Մարօքուր երթալու ես. երկաթուղիով եթէ տակ ունիս գինը վճարելու. ոտքով՝ եթէ տակ չունենաս. լաւագոյն է ճամբուն փոսին մէջ պառկիլ և անօթի մնալ քան Փարիզի մէջ կենալ։ Կը խոստանա՞ս։

—Կը խոստանամ։

—Այնքան մեծ է մեր կացութեան արհաւիրքը որ գրեթէ սխալանք մը պիտի ըլլայ ինծի մտածելով որ ըսածս պիտի կատարես։

Սակայն այդ սխալանքը բաւական զօրաւոր չեղաւ պաշտպանելու համար զինքը նոր տկարութեան մը դէմ, և երկար ատեն անշուշտ, անձայն, անշարժ մնաց։

—Մայրիկ, ըսաւ Բերրին վրան ծռելով, անձկութենէ գոգահար, յուսահատութենէ խելայեղ, մայրի՛կ։

Այս կոչը վերկենդանացուց խեղճ կինը։

—Հիմակ, ըսաւ այնքան տկար ձայնով որ իր խօսքերը հատկտեալ մրմունջ մը եղան, ուրիշ պատուէրներ ալ ունիմ քեզ ընելու. պէտք է որ ընեմ. բայց չեմ գիտեր թէ արդէն ի՞նչ ըսի. կեցիր։

Պահ մը եռքը յարեց.

—Ցիչեցի, այո, յիշեցի. Մարգարիտ կը հասնիս. մ'ճամպարեր. բան մը պահանջելու իրաւունք չունիս. ինքիրմէդ, միտկդ, բարի ըլլալով, ինքզինքդ սիրցնելով բան մը ձեռք պիտի անցունես... ինքզինքդ սիրցունես... ամեն բան ասոր մէջն է... Բայց յուսով եմ որ պիտի սիրցունես... անկարելի է որ քեզի չսիրեն... այն ատեն գժբախտութիւններդ պիտի վերջանան։

Ձեռները միացուց և ակնարկը հիացական արտայայտութիւն մը առաւ։

—Կը տեսնեմ քեզ.. այո, երջանիկ կը տեսնեմ... Ա՛հ, թող այս մտածումով, ու միշտ սրտիդ մէջ ապրելու յուսով մեռնիմ։

Այս խօսքն ըսաւ աղօթքի մը հետ զոր երկինք կ'ուղղէր. յետոյ խկոյն, իբր թէ այդ ճիգէն խոնջաբեկ, նորէն խչտիկին վրայ ինկաւ, ապառած, անշարժ, բայց ոչ գակացած, ինչպէս կը յայտնէր իր հեւքոտ շնչառութիւնը։

Բերրին սպասեց քանի վայրկեան, յետոյ տեսնելով որ մայրը այդ վիճակին մէջ կը մնար, գուրս եկաւ։ Շրջափակը գոնուելուն պէս սկսաւ հեծեծալ և ինկաւ խոտին վրայ. սիրտը, գլուխը, սրունգները երկար ատեն դիմանալէ ետք՝ տեղի կուտային։

(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (11)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Ա.

Դալ մը մայրուը լեցուց բերնէն վար մեղմիւ մը. բայց, փոխանակ անցընելու, սիրտհատնուք և նոր դալուկ մը առաջ բերաւ որ առաջին երկու անգամներէն աւելի տեւեց։

Անչուշտ մայրուը պէտք եղածին պէս չէր պատրաստուած, Մարքիզուհին հակըցաւ ասիկա և որպէսզի պարապը չերթայ, ստիպեց Բերրինը որ խմէ զայն։

—Ուժի պէտք պիտի ունենաք, պզտիկս, դիմանալու էք։

Իր ասածած արդիւնքը չկրնալով ձեռք բերել իր մայրուրովը, զոր ամեն հիւանդութեանց դարմանը կը նկատէր, Մարքիզուհին ճարահատ մնաց և ուրիշ լաւագոյն միջոց չմտածեց եթէ ոչ բժիշկը բերել տալ. գուցէ անիկա բան մը ընէր։

Բայց թէեւ դեղագիր մը տուաւ, բայց ի բաց յայտարարեց մարքիզուհիին թէ բան մը չէր կրնար ընել հիւանդին համար։

—Հիւանդութենէ, թշուառութենէ, յոգնութենէ ու վիշտէ սպառած կին մըն է. եթէ ճամբայ ելլար, վակոնին մէջ պիտի մեռնէր. ժամու խնդիր մըն է զոր դալուկ մը պիտի կարգադրէ հաւնօրէն։

Այդ օրն ալ անցաւ, վանդի կեանքը, ծերութեան մէջ այնքան արագաշէջ, աւելի դիմացկուն է երիտասարդութեան մէջ. առանց լաւ վիճակ մը ունենալու, հիւանդը դէշ ալ չէր, ու թէեւ բան մը չէր կրնար ուտել, ոչ մաղուր, ոչ դեղ, իր խչտիկին վրայ կը մնար անշարժ, գրեթէ անշշունչ, քնութեամբ ընթացած։

Ուստի Բերրին վերսկսաւ յուսալ. մահուան գաղափարը, որ տարիքոտ մարդիկը կը ցնորակոծէ և ամեն տեղ անոր կը ցուցունէ զայն, մօտիկը, նոյն իսկ երբ չատ հեռու է անկից, այնքան պժգալի է երիտասարդներուն որ չեն ուզեր տեսնել զայն, նոյն իսկ երբ մօտը կեցած է սպառնագին։ Ինչո՞ւ իր մայրը չէր բժշկուեր։ Ինչո՞ւ կը մեռնէր։ Մարդ յիսուն, վաթսուն տարեկանին կը մեռնի, և իր մայրն երեսուն տարու չի՞կա՞ր։ Ի՞նչ ըրած էր գառատպարտուելու համար կանխահաս մահուան մը, ինք, կիներուն էն անուշը, մայրերուն էն գորովալիցը, որ ամեն ատեն բարի եղած էր իրեններուն և ամենուն համար։

Ասիկա կարելի բան չէր։ Ընդհակառակն, բուժումը կարելի էր։ Եւ ինք լաւագոյն պատճառները կը գտնէր ինքզինքն համոզելու համար, նոյն իսկ այդ քնէութեան մէջ, որ՝ կը մտածէր թէ՝ շատ բնական հանգիստ մըն էր այնքան յոգնութիւններէ ու զրկումներէ յետոյ։ Երբ տարակոյսը նորէն կը նեղէր զինք անգթօրէն, խորհուրդ կը հարցուներ Մարքիզուհիին և սա ուժ կուտար անոր յոյսին։

—Բանի որ իր առաջին դաղուկէն չմեռաւ, պատճառն այն է որ...

—Այնպէս չէ՞։

—

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԴԵԿՏ. 31/12 ԳՈՒՆԵՎ.

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆ ԵՎ ՃԱԲՈՆ

Ճաբոնի հետ հաշտութիւն կնքելու պաշտօն ունեցող չինացի Ա. պատգամաւորն յունուար 5ին վերջին անգամ ներկայացաւ Զինու Կայսեր, և ճամբայ ելաւ դէպի Թիէն-Զին, անտի Ճաբոն երթալու համար։ Բեքինէ այս լուրը տուող հեռագիրն (առ Թայմս) կ'ըսէ թէ Ճաբոն կը մերժէ զինադադարի առաջարկը։ Բեքինի ամբիկացի դեսպանին կարծիքն է թէ այժմեան բանակցութիւնք ապարդիւն պիտի մնան, և Ճաբոնցիք վերջնական առաջարկներ պիտի չընեն մինչեւ որ Բեքին մնած չբերան իրենց զօրքեր։ Այն ատեն պիտի ըսեն թէ վերջնապէս ինչ պայմաններ յանձնառու կ'ըլլան հաշտութեան։ Ճաբոնցի զօրքերը և նաւազներ կը քննեն ծովեզերքը Նան-Թունկի արեւելեան կողմը։ Ճաբոնցիք լրջօրէն պատրաստած են չինական հողին վրայ ամենայն անդորրութեամբ ձմեռելու համար։

—Անթանկէ կը հեռագրուի որ թէպէտ ձմեռը շատ խիստ է, բայց պատերազմի դաշտին վրայ գործողութեանց արգելք չըլլար։ Մուգաեէնի վրայ յառաջխաղացութիւնը չպիտի շարունակուի մինչեւ որ Հայ-Զենկի հարաւարեւմտեան կողմը գտնուող չինական երկու բանակները բոլորովին չփճանան։ Չինացիք իրենց բոլոր ոյժն այս կողմը թափեն ի պաշտպանութիւն Բեքինի ճամբուն։ Չինացի զօրքերն երկիրը կ'աւերեն։ կարծես թէ թշնամւոյն հողին վրայ ըլլային։ Բնակիչներէն իրենց առած բաներուն համար բարա մը չեն տար։ Ամեն չափահաս և առողջ Մանչուներ (տեսակ մը Թաթար) բանի կը մնան չինական բանակին մէջ։ Սոնկ զօրավար իր ցիր ու ցան զօրքն հաւաքեց, և կը պատրաստուի վերջին ճաբոնցիներուն դէմ ճակատիլ Հայ-Զենկի մօտ։ Այս զօրավարին ալ զօրքերը կ'աւերեն իրենց անցած չինական գաւառները։

—Չինու Կայսրը շատ գոհ մնացեր է լսելով որ ամերիկացի Նախորդ Նախարար Պ. Ֆոսթը դէպ ի Ճաբոն ճամբայ ելած է՝ հաշտութեան բանակցութեանց մէջ չինացի պատգամաւորներուն օգնելու համար։ Ի Բեքին կայսերական հրամանագիր մը հրատարակեցաւ, որով Փոխարքայ Լի-Հունկ-Զանկ պատասխանատու կը բռնուի Հունկ-Զաս-Ուէյ-ճու և Զանկ զօրապետաց գործած սխալներուն և յսուի վարմանց համար, և Փոխարքային կը պատուիրուի ձերբակալելյանցաւորներն և յանձնել պատժական դարձրագոյն ատենին։ Բայց այս զօրապետք, ուրիշ բարձրատիճան սպաներու հետ, պահուրտած են, կամ գաղտագողի ըսուած է անոնք որ պահուրտին։

ՌՈՒՍԻԱ. — Ցունական Ծննդեան տօնին օրը Զարն և Զարուհին Փեդերսպուրգ դարձան Զարեւոյէ Սէլոյէ, և ներկայ գտնուեցան հոգեւոր պաշտաման բերդի մայր-եկեղեցւոյն մէջ։ Մայր-կայսրուհին եւս հոն էր։ — Զարն ադամանդակուռ խաչ մը պարգեւեց Քոլոմիսքի արքեպիսկոպոսին, որ Ռուսիոյ կաթոլիկներուն հոգեւոր պետն է։

—Փեդերսպուրգի Պաշտօնական Օրագիրն հրատարակեց նոր փոփոխի մը նկարագրութիւնն որ կ'ըլլայ արբեցութիւնն արգիլելու համար, Ռուսիոյ արեւելեան չորս նահանգաց ժողովրդեան մէջ։ Նոր Ցարիէն սկսեալ հոն կառավարութիւնը բոլորովին մենաւաճառի պիտի վերածէ գինեվաճառ ընկերները։ Բայց որպէս զի չկարծուի թէ եկամտական նախարարն ըմպելեաց տուրքերը մենաւաճառի վերածելով պարզապէս Տերութեան գանձն հարստացնել կը միտի, պաշտօնապէս հաստատուած է նոր մարմին մը «Ժողովրդեան ժուժկալութեան վրայ հսկելու համար», որ պիտի ջանայ գինետուներէն հեռի կեցնել ժողովուրդը, կազմակերպելով ուրիշ գուարճանի վայրեր, ուրիշ զուարճութիւններ, և այս մարմին պիտի բաղկանայ շատ մը յանձնախմբերէ և մասնախմբերէ, զանազան գաւառներու և նահանգներու կառավարիչներուն և կուսակալներուն նախագահութեան ներքեւ։ Եթէ արեւելեան չորս նահանգներուն մէջ այս ձեռնարկութիւն յաջողի, նոյն մարմին և նոյն գործունէութիւն պիտի տարածուին Տերութեան ուրիշ կողմերը։

—Կ'ըսուի թէ պարտաւորիչ նախակրթութեան գրութիւնն ևս այսպէս ատիճանաբար պիտի մտնուի Ռուսիոյ մէջ։

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ։—Ասիական Հօրս Նախարարապետին բանախօսութիւնն ուղղեալ առ Թագուհին, «Բաղանեաց Տօնին» հանդիսաւոր ընդունելութեան առթիւ, զոր նկարագրեր էինք երէկ։

«Տէրէն,

«Երկար ապրիք և խոր ծերութեան հասնիք, ձեր ժողովրդին հետ մէկտեղ։ Ուրախ եղէք, որ այս երկրին երկու տէր չկայ։ մէկ միայն կայ։ որ դուք էք, մեր Թագուհին, որուն Աստուած տուած է այս երկիր։ Հետեւապէս, ոյք որ ըլլան անոնք որ բռնի զօրութեամբ ձեր երկիրը ձեր ձեռքէն առնուլ ուզեն, պիտի տեսնեն թէ մեք երբեք թող պիտի չտանք որ ատանկ բան մ'ընեն։ Ամեն ազգութիւն (կամ պետութիւն) իր սեփական երկիրն ունի Աստուծմէ իրեն տրուած։ Հետեւապէս, թող ամեն ազգութիւն գոհ ըլլայ իր երկրին մէջ մնալով խաղաղութեամբ և հանդարտութեամբ, և հետամուտ չըլլայ գրաւելու այլոց երկիրներն, որոց վրայ չունի ո՛ և է իրաւունք։ Զուարթ եղէք։ զի մեք պիտի պաշտպանենք գձեզ և մեր հայրենիքը մինչեւ մեր վերջին շունչ։ Ժողովուրդ մը կայ, Ֆրանսայիք անուանեալ, որք երկար ժամանակէ հետէ մեր մէջ կը բնակին, և կ'ըսեն թէ մեր բարեկամներն են։ Բայց հիմակ ի՞նչ մ'ընեն անոնք։ Դուք, Տիկին, բան մը չըբերք զանոնք նեղացնելու կամ վշտացնելու։ Ընդհակառակն, անվերջ թշնամանք տուաք անոնց կողմէ, և ահա օրին մէկը վարատին իրենց դրօշն, և իրենց կամքը ելան գացին։ Դուք չըսիք որ եկեն երթան։ իրենք իրենցմէ ելան գացին։ Բայց հիմա պէտք չէ որ վհատիք, զի ահա կեցած ենք մեք որ կը ներկայացնենք ձեր միայուն բանակ։ Մեք ունինք հրացան, թնդանօթ, վառօդ, ռումբ և պատերազմի ամեն պիտոյքը, կատարեալ պատրաստ։ Ուրեմն, սիրտ առէք, զի մինչեւ վերջին շունչը պիտի կռուինք պաշտպանելու մեր Թագուհին և երկիրն, և երբեք յանձն պիտի չառնունք հպատակիլ օտարին։ Հետեւապէս, կ'ըսենք ձեզ, Սիրտ առէք, մի՛ վհատիք։ և երբ դուս կ'ըսենք, պէտք է որ քաջասիրտ ըլլաք։ Ահա հոս կեցած եմ ես, որ կը խօսիմ թէ՝ իմ անուամբս և թէ յանուն բովանդակ կանոնաւոր բանակին, և կը հաւատամ ձեզ թէ ես և բանակը պատրաստ ենք մեր կեանքը զոհելու քան թէ մեր երկիրը Ֆրանսացիներուն տալու։

«Լսեցի թէ մեր կանայք ի՞նչ կ'ըսեն Ֆրանսացիներուն վրայօք։ կ'ըսեն թէ Ֆրանսացիք լաւ մարդիկ չեն, և մեր կանայք բաւական լաւ կը ճանչեն Ֆրանսացիները։

(Զայն մը հանդիսականաց ՀԷՆԷՆ։— «Եթէ կանայք անգամ պիտին, ո՞ւրչափ աւելի գիտեն այլերը։»)

«Բայց ապահով եղէք, ամենեւին թող չպիտի տանք այլ ևս որ Ֆրանսացիք մեր կիներն և աղջիկներն առնուն տանին։ Այն բաներ լմնցան։

(Զայն մը։—«Այո, ա՛լ պիտի չհանդուրժենք այն բաներուն։»)

«Եւ եթէ Ֆրանսացիք նոյն բաները դարձեալ ընել ուզեն, պիտի դիմադրենք։ Դուք, մեր Թագուհին և Տիրուհին, դուք կը սիրէք խաղաղութիւնը։ Մեք ևս խաղաղասէր ենք, բայց ո՛չ այն գնով զոր Ֆրանսացիք կը պահանջեն՝ հաշտ մնալու համար մեզ հետ։ Ուստի, դէմ պիտի դնենք Ֆրանսացիներուն, և պիտի կռուինք ցմահ, բայց հպատակիլ անոնց՝ ո՛չ երբեք։ Ուստի, նորէն կ'ըսեմ։ Ուրախ եղէք, և Աստուած օրհնէ զձեզ և օգնէ ձեզ և մեզ, ձեր ժողովրդեան, և մեզ բարեկամ ամեն օտարազգիներուն, որք հոս գալով ուրիշ նպատակ չեն ունեցած բայց եթէ իրենց բարեկամութիւնն յայտնել մեզ։ Այս բարեկամ օտարազգիք ևս երկիւղ պէտք չէ կրեն։ զի կը սիրենք զիրենք, և պիտի պաշտպանենք զիրենք և իրենց տարածքն, ինչպէս ըրած ենք միշտ։ Այս մասին պատուոյ խօսք կուտանք ձեզ, և մեր խօսքին տերը պիտի ըլլանք։ Կրնանք և պիտի պաշտպանենք մեր Թագուհին, մեր երկիրը, մեր կիներն և մեր աղջիկներն, և զամեն անոնք որք խաղաղէն կ'ապրին։ Աստուած մեզ հետ պիտի ըլլայ։ Ուրեմն, չվհատինք, այլ ուրախ զուարթ ըլլանք և քաջասիրտ։»

Նախարարապետն այս խրախուսիչ խօսքերը կ'արտասանէր ձեռքի և ոտքի բազմապատիկ շարժումներով, այնպէս որ երբեմն պարել կը թուէր։ Անգլիացի խմբագիրն որ հոն էր, կ'ըսէ թէ նախարարապետին յայտնած զգացումները Մալկաշներուն ստուար մեծամասնութեան զգացումներն են օրուան տագնապալի խնդրոյն վրայ։ Բայց թէ իրականութեան մէջ ինչպէս դէմ պիտի դնեն Ֆրանսացիներուն յայտարարած պատերազմին, ուրիշ խնդիր է այդ։ Երբ հիւրերը կը մեկնէին կէս գիշերուն, ամենուն ալ միաբան մէջ մէկ մտածում կար։ — Դալ տարի այս ժամանակ ի՞նչ վիճակի մէջ պիտի ըլլան Մատակասքար, իր Թագուհին, իր Նախարարապետն։ Անգլիացին կ'ըսէ թէ օտարազգի հիւրերն այս մասին Վարչապետին չափ լաւատես չեն կրցած ըլլալ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Մատակասքար զրկուելիք բուն Ֆրանսացի զօրախմբին կազմութեան համար, ինքնաբերաբար ներկայացող կամաւորները բաւական պիտի ըլլան։ Բայց այս կամաւորը արդէն զինուորական ծառայութիւն տեսած մարդիկ են, և ո՛չ թեւաւորներ։ Կը խորհուի այս կամաւորներով յառաջիկայն բուն գաղթական մը կազմել։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ. — Անգլիոյ կրթական պաշտօնատան մէջ յատուկ դիւան մը կազմուեցաւ, անգլիական և օտար վարժարանաց վրայ պարբերաբար վիճակագրական ծանօթութիւններ կատարելու և տեղեկագրեր հրատարակելու պաշտօնով։ Այս խնդրոյ վրայ հետաքրքրութիւնն այնքան աւելցած է որ մասնաւոր ձեռնհաս դիւան մը կազմել պէտք եղած է։

—Ի վերջ 1894 տարւոյ, Աւստրիոյ բաժնին մէջ կան 261 միջնակարգ վարժարանք, որոց 181 են Գիմնազիոնք, կամ գրական կրթարանք, և 80ը Բեալանք, այսինքն՝ առաւելապէս գիտական և արուեստական։ Այս կրթարանաց 199ը Պետութեան ծախքով կը պահուին, 26ը նահանգաց ծախքով, 15ը քաղաքաց, 3ն առաջնորդաց, 13 կրօնական միաբանութեանց ծախքով, 3ը մասնաւոր գումարներով կամ կտակներով և 7ն անհատից ծախքով։ 99ը գիմնազիոններու մէջ դասերը կ'ասանդաւորն գերմաներէն, 41ին մէջ չեխերէն, 24ին մէջ լեհերէն, 3՝ իտալերէն, 1 ռութենեերէն, 3՝ սերպեւխորուատ լեզուաւ։ Բեալական դպրոցներէն 57ին մէջ դասերը գերմաներէն են. 15ին մէջ չեխերէն, 4ին մէջ լեհերէն, 3՝ իտալերէն, 1 սերպեւխորուատ լեզուաւ։

Աշակերտաց թիւն է գիմնազիոններուն մէջ՝ 58,419, Բեալականաց մէջ 25,208, գումար 83,627 աշակերտ միջնակարգ կրթութեան։ Հունգարիոյ բաժինն, յորում կը բովանդակին ոչ միայն Մաճառաց այլ և Թրանսիլվանիոյ երկու միլիոնի չափ Ռումանաց և Խրուտենիոյ վարժարանք, այս հաշուէ դուրս են։

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ։ — Թէհրանէ յունուար 5ին կը հեռագրուի։ — Պարսկաստանի դահաժառանգն այս առաւօտ հոս հասաւ Դաւրէժէ, 24 օր ճամբան անցուցած ըլլալով, որովհետեւ ծանրապես հիւանդանալով, տասն օր ի Զէհեռան մնացած է։ Իրեն հետ եկան իւր երկու որդիք, իւր փեսայն, Դաւրէժցի մի քանի կարեւոր անձինք, իւր անգլ. բժիշկ Տքթ. Էդքոք, և երկու հազար հոգւոյ հետեւորդ խումբ մը։ Պարսկաստանի նախարարապետն և արքունի պաշտօնատարք, հեծելախմբով մը, ընդ առաջ ելան Ն. Բարձրութեան։

ԱՆԳԼԻԱ. — Նոր Տարւոյ առթիւ Թագուհի և ուրիշ «միութենական» լրագրերու լեզուէն կ'երեւի թէ իրենք ներկայ տարւոյն մէջ ո՛չ միայն երեսփ. ժողովոյ լուծումն ստոյգ կը համարին, այլ և բացարձակապէս ապահով են թէ Լորա Ռոզպերիի նախարարութիւնն և ընդ Նմին կրասոդոնեան Ազատականք իրենց իշխանութեան վերջին ամիսները բոլորելու վրայ են, և թէ կրասոդոնեանց անուանական իշխանութեամբ սկսող 1895 տարին Պահպանողականաց և Միութենականաց Նորակազմ կրթի վարչութեամբ պիտի վերջանայ։

ՏՐԷՑԵՅԻՍ մի՛ գուցէ փախի իւր աբսորավայրէն, ինչպէս ուրիշ նոյն տեսակ չարագործ մը, Պոդէն, փախաւ իւր աբսորավայրէն։—Այս խնդրով կը զբաղին Փարիզի լրագրք ոմանք, որք կ'ըսեն թէ, նկատելով ուր Նոր Բայէտոնիայ մէջ Տիւբոս թերակղզին որ պիտի աբսորուի Տրէյֆիւս՝ այնքան երկար ծովեզերք ունի որոյ վրայ խիստ հսկողութիւն կարելի չէ, կառավարութիւնը պատրաստած է օրինագիծ մը, որով Խորհրդարանին պիտի առաջարկէ «Ապահովութեան կղզիներն» եւս օրինաբար աբսորավայր հռչակել (Ֆրանսական կիւյանին մօտ)։

ՄԵՐ ՃԱԲՈՆՑԻ ՀԻՒՐԵՐԸ.— Բորդ-Արթուրի գրաւման սուրհանդակաւ առնուած պատմութենէն զոր անգլ. լրագրք կը հրատարակեն, մեր թղթակցանք որ շորս տարի առաջ Կ. Պոլիս եկած Բռնէօ և Հէյէ ճաբոնական երկու մարտանաւք ուրիշ մարտանաւերու հետ մասնակցեր են ծովու կողմէ յարձակման Զինու այն առաջին բերդաքաղաքին դէմ, և շատ լաւ գործ տեսեր են։ Ասկէ եւս կը հասկցուի թէ այն նաւերուն ընկղմած ըլլալուն նկատմամբ յառաջագոյն չինական աղբիւրէ տրուած լուրն անհիմն էր։

Պ. ԷՐՆԷՍԹ ԲԱՌՆՕ, ոգբացեալ Նախագահին Բ. որդին, Քագ տՕռ գաւառին Պօնի շրջանակէն զբէթէ միաձայնութեամբ երեսփոխան ընտրեցաւ։ Նորընծիր երեսփոխանն հանքաց ճարտարպետ է, և ժամանակէ մ'ի վեր անգամ վարչական խորհրդոյ Մէսսաժրի Մարիդիմ շոգենաւային ընկերութեան։ Տարւոյս Օգոստ. ամսոն ամուսնացած է։

ՊԵՐԼԻՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆ այժմ ամենէն շատ աշակերտ ունեցող Համալսարանն է աշխարհս մէջ։ զի ուսանողներուն թիւը կը հասնի 8343ի։ Միայն Փարիզի Համալսարանական կրթարանք իրենց ամբողջութեամբ 10,643 ուսանող ունին։ Արհեստապետական բարձրագոյն վարժարանաց մասին ալ Գերլին (Շարլոթենպուրգի հետ մէկտեղ) առաջնակարգ կը հանդիսանայ 2405 արուեստաբէր ուսանողներով, յետոյ կուգան Միւնիխ, Պոսդան, Զուրիխ, Ռիկա և Վիեննա (980 ուսանող նոյն կարգի)։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱԴԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

Հրատարակուեցան 6, 7, 8 եւ 9 բերթերը։ Վերջին բերթը կը հասնի մինչեւ Broche բառը։

ԲԱՅԱԶԱՆՈՐԴԱԳԻՆ ՄԷՋ ՄԷՋԻՑ

Իւրաքանչիւր բերթը 20 փարայ

Դիմել ՊԱՂՏԱՏԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ, Պոլիս Սուլթան համամ փողոց թիւ 14

Երիտասարդ մը՝ տեղեակ հայ. Թուրք. եւ ֆրանս. լեզուաց՝ պատրաստ է ծառայել վաճառատանց մէջ։ Երաշխաւոր ունիւն։ Դիմել Դալամիա Եկիզիրի դրան Խան թիւ 6 սենեակը։
221 2—4

ԱԶԴ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱՑԻ

Օսմ. կայս. Պանքայի Երկաթուղիի պարտատոմսերուն ամբողջական բրոմէսները կը ծախուին Պորոյ գործակալութեան քով (Թամբուն խան)։ 7—10

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐՆ Ի ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏ

Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարք Հայրն այսօր հանդիսաւորապէս կայսերական պալատ գնաց։

Ժամը 5ին, Բ. Դրան արարողապետ պէյը Ազգային Պատրիարքարան եկաւ, պալատական երեք կառքերով և Պատրիարքարանի մէջ արժանավայել կերպով հիւրընկալուելէ յետոյ, հրաւիրեց Ս. Պատրիարք Հայրն ի կայսպալատ։

Առաջին կառքին մէջ բազմեցան Ս. Պատրիարքն և արարողապետ պէյն, իրենց հանդէպ ունենալով Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրէնկեան Աբրահամ էֆէնտին։ Այս կառքին առջեւէն կերթային չորս հեծելազօրքեր. իսկ կառքին քովերէն՝ հեծեալ կերթային Տ. Ամբրոսիոս Վ. Ռուբինեան և Տ. Յակոբ Աշոտ Վ. Փափազեան՝ վեղարաւոր։ կառքին կը հետեւէր նոյնպէս հեծեալ՝ Տ. Յովհաննէս Վ. Յակոբեան, որ կը տանէր Պատրիարքական Աւան։

Երկրորդ կառքին մէջ բազմած էին Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան և Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Աչեմճեան։ Այս կառքին երկու քովերէն կ'ընթանային երկու վարդապետներ՝ նոյնպէս հեծեալ։

Երրորդ կառքին մէջ՝ Յովհաննէս էֆէնտի Թորոսեան և Միհրան էֆէնտի Յովակիմեան։ Այս կառքին կը հետեւէին Պատրիարքարանի երկու բարապաններ՝ հեծեալ։

Թափորին կը հետեւէին տասը քահանայներ ձիաւոր։ Թափորին կ'առաջնորդէր Պատրիարքարանի բարապանապետը։

* * *

Ի դարձին կայս. պալատէ, Պատրիարքական թափորը կանգ պիտի առնու Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն առջեւ, որուն քահանայք ու դպիրները զգեստաւորեալ պիտի դիմաւորեն Ս. Պատրիարք Հայրը։

Ն. Ամենապատուութիւն, հոն պահ մը կանգ առնելէ յետոյ, ուղղակի Բ. Դուռը պիտի երթայ և իր առաջին պաշտօնական այցելութիւնը պիտի տայ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշային և նախարարաց։

Եկեղեցական հարք և աշխարհականք՝ ուրիշ հինգ կառքերով պիտի ընկերանան թափորին Ալտիլէի ճամբուն վրայ և այս կերպով Դատական Վեհք. նախարարին պաշտօնատունն երթալէ յետոյ, Ս. Պատրիարք Հայրը պիտի դառնայ ի Մայր Եկեղեցի, ուր նոյնպէս քահանայից դասն ու դպիրները զգեստաւորեալ՝ փողոցէն պիտի դիմաւորեն Ն. Սրբազնութիւնը և հանդիսաւորապէս պիտի առաջնորդեն մայր տաճարը։

Մանրամասն նկարագրութիւնը երկուշաբթի թուով։

Գայսերիի Առաջնորդ Գեր. Տրդատ Ծ. վարդապետ Պալեան, Պայազիտի փոխ-առաջնորդ Արժ. Տ. Ներսէս քահանայ, Շապին Գարահիսարի քահանայք, Գարթալի թաղական խորհուրդն և Գերմանիոյ Իէնա քաղաքի հայ ուսանողք շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած են Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ Արժ. Եղիշէ վարդապետ Դուրեան Ծննդեան տօնին պիտի գտնուի Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն մէջ։

Երէկ առաւօտ Գատըգիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյն մէջ մեծ ամբոխ չքով տեղի ունեցաւ բարեբաստիկ Հիւնքիարպէյենտան Տ. Յովհաննէս Ա. ազգ-քահանայի օծումը և յաջողակաւորութիւնը։

Ժամը 3ին, Գեր. Մելչիսեդեկ Սրբազան յատկապէս Ս. Պատարագ մատոյց և օծման արարողութիւնը կատարելով՝ սրբատաշար դամբանական մը արտասանեց, վախճանեալ քահանային ընտանեկան, հոգւոյական և զրական արժանիքը դրուատելով, և գաւակաց ու ընտանեաց սրտաշարժութիւն մատնելով։

Օծման հանդէսին կը մասնակցէին Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս և Գեր. Տ. Գրիգորիս Յովհաննէսեան Սրբազանները, հինգ վարդապետներ և 30է աւելի աւագերէց և ամբոխալ քահանայք։ Ժամ 5ին, պատարագը վերջացաւ, և թափորի հանդէսը սկսաւ։

Վեց քահանայներ ձեռամբարձ կը տանէին զգաւազը։ Նախ եկեղեցւոյ արտաքին դրան առջեւը կանգ առնուելով, առաջին Աւետարանը կարդացուեցաւ, ապա Յունաց եկեղեցւոյ առջեւը տարուելով, երկրորդ Աւետարանը կարդացուեցաւ, ուր Յունաց եկեղեցական դասը՝ զգեստաւորեալ՝ թափորին մասնակցեցան, և վախճանելոյն վրայ աղօթքներ ու Աւետարան կարդացին։ Ապա՝ չարունակուելով հանդէսը, Տ. Յովհաննէս քահանային նստած տանը փողոցէն անցուցեալ, և հոն երրորդ Աւետարանը կարդացուեցաւ, և ապա թափորը վերադարձաւ դէպի եկեղեցի, որուն մօտ չորրորդ և վերջին Աւետարանը կարդացուեցաւ։ Այն տեղէն դագաղը դրուեցաւ մեռելակիր կառքին մէջ սրուն 15է չափ կառքերով յաջորդակաւորք հետեւեցան մինչեւ գերեզմանատուն ուր կատարուեցաւ Թաղումը, մասնակցութեամբ եպիսկոպոսական դասուն։

Ճարտար լուսանկարիչ մը, իր գործիքները բերելով յեկեղեցի, Տ. Յովհաննէս Ա. քահանային լուսանկարը հանեց։

* * *

Ամեն. Տ. Մատթէոս Ս. Պատրիարք Հայրը ցաւակցական նամակ մը ուղղած է հանգուցեալին որդւոյն՝ Տօքթ. Կոպերնիկ էֆ. Հիւնքիարպէյենտանի։

Հիւնքիարպէյենտեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ ամեն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ Իրենց Արժ. Հօր՝ Տ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա. Ք. ՀԻՒՆՔԻԱՐՊԷՅԷՆՏԵԱՆի օծման և յաջողակաւորութեան հանդէսին և իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւատիքը տուին այս տխուր առիթով։ Մասնաւորապէս շնորհակալութիւն կը մատուցանէ եկեղեցական պատկառելի դասուն որ հաճեցաւ պատուել հանգուցեալ երեցին յիշատակը։

Գօնանեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ ամեն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ԵԱՐՈՒԹԻՒՆ Էֆ. ԳՕՌԱՆԵԱՆի յաջողակաւորութեան ու թաղման, և իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւատիքը տուին այս տխուր առթիւ։

Ազգ. Հիւանդանոցի գրասենեակէն հետեւեալը կը հաղորդուի մեզ ի հրատարակութիւն։ —«29 Դեկտ. 363 թիւ. օրագրութեամբ, ներքին պետութեան կողմէ հետեւեալը ծանուցուած է.

«Ցաւնաց Հիւանդանոցի մասնագէտ յիմարաբոյժ Տոքթ. Աբսոթ օրիտէ այսօր գալով, Տոքթ. Պալեան էֆ.ի հետ թէ՛ արանց և թէ՛ կանանց յիմարներուն այցելութիւն տուաւ։ Հարկ եղած գիր ու դարմաններն որոշեց։»

ՀԻՆԳՇԻՆ ՀՈՒՐՆԵՐ

ՍԷԼԱՄԼԸԲ.—Երէկ միջօրէին, Վեհ. Սուլթանը չքեղ հանդէսով գնաց Համիտիյէ Մզկիթը և հոն ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, ռումանական ու հոլանդական դեսպանք իրենց առաջին թարգմաններով, պապական Նուէրակ Տ. Պոնէլի, Գարատաղ գործակատարը, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդն ու պահականաւոն հրամանատարն ընտանեօք, գերմանական դեսպանատան պահականաւոն հրամանատարն՝ ընտանեօք և երեսունը հինգի չափ ծառայողի զրօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.—Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի սարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ՝ ռուսական դեսպան Պ. Նելիւօֆ պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու։ Պ. Նելիւօֆ Վեհ. Սուլթանին մատոյց Ռուսիոյ Վեհ. Նիքոլա Բ. Կայսեր ամուսնութեանը վերաբերեալ կայսերական գիրը։

* * *

Դ. զօրաբանակի հրամանատարն և Պիլիլիսի կուսակալութիւնը ծանուցած են թէ քիւրտի հաղուստ կրող երեք հայեր սպանելու դիտաւորութեամբ վիրաւորած են Տ. Բարսեղ քահանան, որովհետեւ սա իմաց տուած էր թէ Մուշի մէջ հայոց վարժարանին շրջակայքը ՀԱՍԱԿԱՐ թուղթեր կան և առաջնորդած էր անոնց գրաւմանը, թէ Ախլատի մէջ հինգ հայեր կողոպտած են վաճառական Պօղոս էֆէնտիի գոյքերն ու դրամները, թէ Մուշի շրջակայքը քիւրտի հագուստով հայ մը ձերբակալուած է և թէ ոստիկանութեան պաշտօնատան մէջ անոնց յայտարարութիւնները արձանագրուելով յանձնուած են զատական իշխանութեան։

Ուստի կը ծանուցուի թէ ասոնց նոյն իսկ իրենց քահանաներուն նկատմամբ ալ եղեռնական նպատակ մը ունենալը իրենց աւազակութեան ատիճանը կապացուցանէ։

ՎԱՆԱՑ հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր տնօրէնի շրջանակին մէջ գտնուած կայարաններու մէջ հաղորդակցութիւնը աւելցած ըլլալով, ո և է յապաղման տեղի չտալու համար մեկ մեկ պաշտօնեայներ պիտի աւելցուին Պիթլիսի, Մուշի, Սղերդի և Պայազիտի հեռագրական ու թղթատարական կայարաններուն մէջ։

ՆԵՐԲԻՆ գործոյ նախարարութիւնը հրահանգ ուղղելով գաւառները՝ ծանուցած է որ Օսմանեան Թէզքերէխնեները կնքուին թէ՛ Իտալիոյ ժողովներուն և թէ մարդահամարի տեսուչներուն կողմէ, գիտնալով որ հակառակ պարագային մէջ ձեռնհաս պաշտօնեայք պատասխանատու պիտի մնան։ Նոյնպէս, թէ մինչեւ հիմայ գտնուած այն Օսմանեան Թէզքերէխներն, որք միայն մարդահամարի տեսուչին կողմէ կնքուած են, երբ տէրերուն կողմէ դիմում ըլլայ՝ Իտալիոյ ժողովներու կողմէ ալ կնքուին։

ԲՈԼԵՐԱՆ Ի ԴԱՒԱՌՈՒ. — Տիարպէքիրի Սեւերեկ գաւառակին մէջ դեկտ. 28 էն 29, քսանեակ տասնըչորս դէպք, որոց երեքը մահացու։ Առաջուան բռնաւոր ծածկներէն երկու մահ։

—Ատալիայի մէջ դեկտ. 27 էն չորս դէպք ու մէկ մահ։ Դեկտ. 28 էն վեց դէպք։

ՔԱՐԱՔԷՕՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.—Մէնդրէսկանխահաս կը գտնէ թուրք լրագրաց տուած զանազան տեղեկութիւններն ի մասին Քարաքէօյի կամուրջին վերաշինութեան համար ներկայացուած ծրագիրներուն։ Իրաւ է թէ մեծ արժանիքի տէր Ֆրանսացի ճարտարագէտ մը մայրաքաղաքս եկած է, նոր կամուրջի մը շինութեան առաջարկը մատուցանելու համար Մովային Նախարարութեան. սակայն իրմէ զատ ա՛ր և է լուրջ ու գործնական ծրագիր ունեցող չիկայ եւ կարծեցեալ խնդրարկուներու մասին յիշուած զրոյցները սնալ են։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանին տնօրէն Շեվքէդ պէյ այսօր պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս Սէլանիկի ու Մանաստրի դատական գործերը քննելու համար։ Վիճակագրութեանց դիւանի տնօրէնութեան պաշտօնը ի բացակայութեան Շեվքէդ պէյի, փոխանորդաբար պիտի վարէ Հուգուզի գործոց տնօրէն Էմին պէյ։

ՏՐԱԳԻԶՈՆԻ բանին մէջ գտնուող ինը դատապարտեալներ, որոց համար տրուած վճիռները վերջնական հանգամանք ստացած են, Այտընի նահանգին մէջ գտնուած Պոտուրլուի բանտը ղրկուած են։

ԲՐՈՒՍ. ՆՈՊՆԱԿԼԻ փութանակի մեկնումը ցաւ պատճառած է շատ մը հիւանդներու,— հարուստ հիւանդներու մանաւանդ,— որոնք կուզէին այդ նշանաւոր բժշկին խորհուրդներուն դիմել։ Այս հիւանդներէն մէկը հեռագիր մը ունեցած էր սակայն, հինգշաբթի իրիկուն Բրուքսէլ Նոպնակլի նստած կառաքումը նեռուեցաւ Սիրքէճիի կայարանէն, ինքզինքը անոր ցուցնել տալու համար մինչեւ Այ-Սթէֆանոս ուր վար պիտի իջնէր։ Իր հիւանդութեան վրայ բժշկական տեղեկագիր մը պատրաստել տուած էր, Վիէննացի բժշկին գործը դիւրացնելու համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ թել մը պիտի հատատուի մինչեւ Պրուսսայի Բագարքէյ նորակազմ գաւառակին կեդրոնը։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի մասնակի քննութիւնք աւարտելով՝ իրենց միջնակարգիրքը տրուած են յաջող աշակերտաց։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղեայ ընկերութիւնը Հայրիկէն երկու վագոններ բերել տուած է՝ իւրաքանչիւրը 42 տակառաչափ ծանրութեամբ։ Այդ չո՛ր ոներ Հայտարփաշա փոխադրուեցան։

ԽԱՀՈՒԷ.— Ատանայի տիպար-արտին տնօրէնը խնդրած է երկրագործական նախարարութենէն՝ խահուէի սերմեր ղրկել հոն մակելու։

ՊԵՐԼԻՆԻ օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Մուսթ

ԳՕՆԵԱԷՆ կը գրեն թէ Իւրկիւպէն երկու ժամ հեռուն գտնուած լեռան մը վրայ քանըշչորս ուղեւորներ ձիւնի տակ մնալով, ասոնցմէ կին մը սառելով մեռեր է։

ԷՏԻՐՆԷի մէջ տեղացող անձրեւներէն և լեռներց վրայ գտնուած ձիւներու հալեւէն՝ Արտա, Մէրիճ և Թունճա գետակները յորդելով, երկաթուղոյ կայարանի ճամբուն մէկ մասն ողողուեր է։

ՍԱԳԻԶՅԻ մէջ չերամաբուծութիւնը զարգացնելու համար 3000 թթենիի տունկեր պիտի զրկուին նոյն կողմն։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ուխտաւորը անձերէ բաղկացեալ գոդերու ընկերութիւն մը գրոնելով բոլորն ալ ձերբակալած է։ Հասկցուելով որ ասոնք մայրաքաղաքիս մէջ այլ և այլ տեղեր գողութիւններ ըրած են, քննութեանց ենթարկուած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը բերել տուած է Պրուսիայ հմուտ դեղձերու տունկերը՝ մշակել տալու համար։

ՕՐԻՆԱՑ Պատրիարքարանի մէջ առջի օրը ժողով մը ի նիստ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց Պատրիարքի ընտրութեան վրայ։ Այդ ժողովը կը կազմէին չորս Սինոդականներ և քաղաքական ժողովոյ հինգ անդամներ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմէն չորս զրահաւորներ, որք Թաշոզ կը գտնուէին, ճամբայ ելեր են Սէլանիկի նաւահանգիստը երթալու համար։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը Բ. Դռնէն արտօնութիւն խնդրած է որպէսզի բժշկական վարժարանի քաղաքային ճիւղին մէջ ալ միջոցաղնական աշխատանոց մը հաստատուի։

ԱՐԿԱԾԵԼՈՑ նպաստամատոյց յանձնաժողովն երեք հարիւր ոսկի զրկած է բաշխուելու համար Ատանայի Գալաթիոյ անուն տեղը պատահած հրդեհէն մնասելոց։

ԷՐԶԻՆԿԵԱՆ գաւառին մէջ ու չրջակայքը առատ ձիւն տեղացած ըլլալով, թղթատարներն իրենց որոշեալ ատենէն մէկ քանի օր ուշացեր են։ Ձիւնը տակաւին կը շարունակէ։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Անցեալները Սկիւտարի Թօփխանէլիօղլը թաղը չրհորի մը մէջ գտնուած էր Սարբևաբի գպրոցին ուսուցիչ Իսմայիլ Հապգը էֆէնտիի մարմինը՝ մէկ քանի տեղերէն վիրաւորուած։ Ոստիկանութիւնն իբրեւ կասկածելի ձերբակալած է Սարբևաբցի Ալի պէյ անուն մարդ մը, որուն դատաւորի վրայ դաշոյնի վերքեր կային, և որոց համար բժիշկները յայտարարած են թէ երկուքուկէս ամսուան վերքեր են։ Հարցաքննութեան պահուն Ալի պէյ ըսած է թէ Թաթավլի մէջ վիրաւորուած էր. ուստի ըստուգելու համար ոստիկանաց հետ հոն զրկուած է։ Իսմայիլ էֆէնտի Սարբևարէն մեկնած օրը սաստ ոսկի առած է եղեր ապահովութեան Մնտուկէն, սակայն այդ գումար վրայէն չէ գտնուած։

—Առջի գիշերը Պալաղ Պալըք Բազար թաղին մէջ մավնանաճի Էմին ծանրապէս վիրաւորեց իր արհեստակիցներէն Ալին և փախչելու պահուն ձերբակալուեցաւ։

—Առջի գիշերը Ղալաթիոյ երգեցիկ սըբազանութիւնէ մը մէջ Գայսերցի Միսաք անուն մարդ մը դաշոյնով վիրաւորեց սրբազանի սպասաւորներէն Գօսթին։ Միսաք ձերբակալուեցաւ։

—Լոյտի ընկերութեան շոգեմակոյկը երէկ Գալաթիայի կամուրջին մօտ նաւակ մը հրշեց, սակայն մէջը գտնուողներն ազատուեցան։

—Նախընթաց գիշերուան հարաւային սաստիկ հովի պահուն Սկիւտարի Թապուքճըլար թաղին մէջ խանութ մը փլաւ, սակայն մարդու կորուստ չը պատահեցաւ։

ՏԻԿԻՆ ԺՕՆԻՕ

Ինչպէս նախընթաց օր ծանուցուեցաւ հեռագրաց մէջ, տիկին Ժօնիօի դասը սկսած է Անվերսի դատարանին առջեւ։ Այս կնոջ դէմ ամբաստանութիւն կայ թէ ապահովագրութեան գումար մը իւրացնելու համար իր ընտանիքին անդամները թունաւորած է; այսինքն իր քոյրն՝ օրիորդ Լէօնի Ապլէ, իր մօրեղբայրը Պ. Ժաք Վան Տէն Քէրխով, և վերջապէս իր եղբայրը Պ. Ալֆրէտ Ապլէ։ Գործած է այս ներբակ ոճիրը ընչաքաղցութեամբ։

Այս հարցման վրայ մօտ մէկ տարիէ ի վեր կը խօսուի Պելժիայ մէջ։ Քննութեան վրայ, որ յոյժ գաղտնի կերպով կատարուեցաւ, մէկ քանի տեղեկութիւններ միայն կան, որոնք կը բաւեն սակայն՝ ամբաստանութեան գլխաւոր կէտերը չշաղփելու համար։

Տիկին Ժօնիօ, դուստր Ապլէ զօրավարին, Նաբևառաջ ամուսնացած գրասէր պատմագէտ Ֆրեատէրիկ Ֆապէրի հետ, ունկեց մէկ աղջիկ մը ունեցաւ, երկրորդ անգամ ամուսնացած Պ. Ժօնիօի, Անվերսի կամուրջներու և խճուղիներու առաջին ճարտարագէտին հետ, անտակ կենաց մը կը վարէր որ շատ չէր համեմատեր, կ'ըսեն դատաւորները, իր ունեցած հարստութեան հետ։ Ընտանիքը պարքի տակ ինկած էր. քանիցս տիկին Ժօնիօ պարտաւորուած էր փոխառութիւններ ընել։ Սակայն, չէր վարանած ընդունելու այն կնոջի ապահովագրութեան գինը վճարելու բեռը — ի նպաստ իր ազգիկան՝ օրիորդ Ֆապէրի — զոր օրիորդ Լէօնի Ապլէ կնքած էր 30,000 ֆրանքի Պալուզ ընկերութեան, յետոյ 40,000 ֆրանքի Նէէրլանտէզի։ 1891ի վերջն ու 1892ի սկիզբը կնքուած էին ապահովագիրները և յունուար 14ին, օրիորդ Ապլէ գրէթէ յանկարծ կը մեռնէր տիկին Ժօնիօին տունը յԱնվերս։

1893 մարտին, նոր մահ։ Պ. Ժաք Վան տէն Քէրխով, մօրեղբայր Պ. Ժօնիօի, հարուստ գործարանատէր կանչի, նախկին ծերակուտական, որ Անվերս կերթար Պ. և տիկին Ժօնիօի ճաշի մէկ հրաւէրին և նոյն իրիկունն իսկ կը մեռնէր կարուածախտ, ինչպէս կ'ըսէին բժիշկները։

Այս երկու մահեր, նմանօրինակ պարագաներու մէջ առաջ գալով, քիչ մը աղմուկ հանեցին. այս աղմուկ աղաղակի մը փոխուեցաւ երբ Ալֆրէտ Ապլէ, տիկին Ժօնիօի մէկ եղբայրը, նոյնպէս կը մեռնէր անակնկալ կերպով, քրոջը բնակարանին մէջ։

1894 փետրուար ամիսն էր։ Փարիզէն կուգար, ուր ցոփ կեանք մը անցուցնելէ յետոյ, հաշուակալի պաշտօն մը ունէր, Պելժիայ մէջ իր մէկ գաւակին դէմ դատ բանալու, սենեղեան թոչակ մը կապել տալու համար իրեն։ Ուստի դրամ չունէր, բայց ասիկա արգելք եղած չէր որ քիչ մը ժամանակ առաջ ինքզինքն ապահովագրէր Կրէշամ ընկերութեան 100,000 ֆրանքի։ Իրաւ է որ գաղձալ տիկին Ժօնիօն յանձն առած էր վճարել ապահովագիրները։

Մասնաւորապէս այս մահ կասկածելի երեւցաւ Կրէշամի տնօրէնին աչքին։ Իր կասկածները դատարանին հաղորդեց, և այս եղաւ քննութեան սկիզբը։ Երեք մեռնողներուն դիակներն հանուեցան։ Երեք ճարտար բժիշկներ կատարեցին անդամանութիւնը, և իրենց երեւցաւ թէ օրիորդ Լէոնի Ապլէ թոքատապէ չէր մեռած, Պ. Վան Տէն Քէրքօֆ՝ արեան համբառնումէ, ոչ ալ Պ. Ալֆրէտ Ապլէ սիրտի հիւանդութենէ, ինչպէս կ'ըսէին բժշկական տեղեկագիրները։

Երկու քիմիագէտներ տարբերութեամբ անոնց փորոտիքը, միայն Պ. Ալֆրէտ Ապլէի մարմնոյն մէջէն գտան թոյնի հետք— քանի մը կոտոր մորֆին։ Այս բան գլխաւոր ամբաստանութիւններէն մէկը եղաւ, և այս ամբաստանութիւն, վերոյիշեալ պարագաներուն և սա իրողութեան մերձեցնելով թէ տիկին Ժօնիօ, իր եղբօր մահուան առջի օրը, մորֆին գնած էր Պրուսէլի մէկ դեղագործէն, բաւական երեւցաւ թունաւորումի երբեակ ամբաստանութիւններ ընելու։

Սակայն իր ձերբակալումէն ի վեր տիկին Ժօնիօ չէ դադրած ամենամեծ կրօտով, ամենանեղ պաղարիւնով իր անմեղ ըլլալն հռչակել։ Իր պաշտպան փաստաբանները— որք երեք հատ են — կը յիշեցնեն անձնուիրութիւնը զոր ցոյց տուաւ ընդունելով իր առաջին ամուսնոյն պարտքի տակ մընացած ժառանգութիւնը, օգնութեան հասնելով իր քոյրերուն և Ալֆրէտ եղբօրը, ուրիշներու ալ։

Կը մնայն թէ ասանկ ընթացք մը ցուցնող անշահախնդրութիւն մը բոլորովին ի բաց վանելու է սճրին շարժառիթը նկատուած ընչաքաղցութիւնը։ Այդէն նկատի առնելու է թէ ինֆլուէնցան կը ճարակէր Անվերսի մէջ երբ մեռաւ օրիորդ Լէօնի Ապլէ։ Թէ Պ. Վան տէն Քէրխով կթուած էր և թէ անհանգիստ ըլլալուն կը սրտնջար այն օրն իսկ երբ Անվերս կուգեսբէր, վերջապէս, թէ Ալֆրէտ Ապլէ, իր ծանօթներուն խօսքին նայելով, մորֆինամոլ մըն էր, քաջայուած առողջութեամբ, ամեն տեսակ մոլութեանց մէջ թրծուած։

Միւս կողմէ օրիորդ Էմիլի Ապլէ, ամբաստանելուն քոյրերէն մէկը որ Պրուսէլ կը բնակի, կը հաստատէ թէ տիկին Ժօնիօին գնած մորֆինն ի Պրուսէլ, իրեն համար էր։

Վերջապէս, տիկին Ժօնիօ ինք հեռաւեալ բացատրութիւնները տուեր է ապահովագրութեանց մասին։

«Մայրս, զօրավար Ապլէի կինը, մեռնելէ առաջ, կանչեց Էմիլի քոյրս որ այժմ Պրուսէլ կը բնակի։ Գաղտնիք մը հաղորդեց անոր. 30,000 ֆրանքի պարք մը ունէր որուն համար կը պարտուէր իր գաւակներուն որ վճարեն։

«Էմիլի գործն հանգուցեց մեզի։ Մայրիկին յետին կամքը կատարելու միջոցները ականք փնտռելէ։ Էմիլի կը բնակէր մեր Լէոնի քրոջ հետ, այն որ մեր տունը մեռաւ։

«Էմիլի 1500 ֆրանքի եկամուտ մը ունէր։ 1875էն ի վեր ամիսը 200 ֆրանքի թոչակ մը կապած էի երկու քոյրերուս։ Եղբայրս, շատ հարուստ և բանակին մէջ բաւական բարձր պաշտօնատար, նոյնչափ գումար մը կը հնարէր։

«Ուսան խորհեցանք թէ ինչպէս կրնայինք վճարել մայրիկին պարարը։ Իմ երկու քոյրերս առաջարկեցին առժամապէս հրաժարիլ ամսական 200 ֆրանքէն զոր իրենց կուտայի—դատարանն իր ձեռաց մէջ ունի այս պարագան հաստատող թուղթ մը— այս գումարով պիտի վճարէի ապահովագին մը Լէոնիի կեանքին ապահովագրութեան համար։

«Բոյրերս և ես որոշեցինք 70,000 ֆր. ընել ապահովագրութիւնը։ Այս գումարով, աղջիկս—որուն ի նպաստ կատարուած էր ապահովագրութիւնը— կրնար, մայրիկին պարարները վճարելէ յետոյ, չարունակել իր մօրաքոյրներուն թոչակը այն պարագային ուր ես մեռնէի։

«Լէօնի քրոջս մահէն ետք առին ապահովագրութեան գումարը, Էմիլի քոյրս առաւ 40,000 ֆրանք եւ մայրիկին պարարքերը վճարեց։ Միւս 30,000 ֆրանքով ազգիկս կարգուեցաւ շնորհքով երիտասարդի մը հետ։»

Վերջապէս Պ. Ժաք Վան տէն Քէրխովի և Պ. Ալֆրէտ Ապլէի մահուան պարագաներն ալ յայտնուած ու բժիշկներու կողմէ հաստատուած են։

Ասոնք են գլխաւոր տարրերն այն դատին որ սկսաւ տեղի ունենալ Անվերսի դատարանին առջեւ և որ ընդհանուր հետաքրքրութիւն կը շարժէ։

Պատի անտի

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ՄՆՏՈՒԿԸ

Բարիզեան թերթ մը հետեւեալ զուարճալի դէպքը կը պատմէ։

Ոստիկանութեան երկու ծպտեալ պաշտօնեայներ առջի իրիկունը Սէն-Մարգէն փողոցէն անցած ատենին նշմարեցին այլանդակ երեւոյթով մարդ մը որ ձեռքով սայլ մը կը վարէր, որուն վրայ գրուած էր ճերմակ փայտէ ծանր սնտուկ մը։

Զարմացած մնացին. Երբ լսեցին որ սայլավարը սա խօսակցութիւնը կունենար իր սնտուկին հետ։

—Մի՛ շարժիր, մարդուկս։

—Ժողէֆ, քիչ մը աճապարէ, լապտեր չունինք, պատասխանեց խորհրդաւոր սնտուկը։

Ոստիկանները հասկցան թէ գործին մէջ բան մը կայ։ Սնտուկին մէջ մարդ մը պահուըտած էր։ Ո՞վ։ Սոփկայ գիտնալու համար հետեւելու էր անոր և դայն վարողին։

Այս կերպով հասան Պոնտի փողոց, թիւ 6, վաճառատան մը դաւիթը։

Ժողէֆ ուզեց տեսնել շոգիացնող գործիներու վաճառական Պ. Ռուի պաշտօնեայն։

—Սնտուկը բերի, պարոն, ո՞ւր տեղաւորելու է զայն։

—Շատ ուշ հասար, պարոն, բեռդ չեմ կրնար ընդունիլ, պատասխանեց պաշտօնեան։

Բայց Ժողէֆ ա՛յն ատենան պնդեց, որ սնտուկը ընդունուեցաւ վաճառատան մէջ։

—Անկիւն մը տեղաւորեցէք, քանի որ այդքան կը պնդէք։

—Վաղն առտու կուգամ կառնեմ զայն։

Եւ մարդը մեկնեցաւ։

Ոստիկաններն խսկոյն իմաց տուին Պ. Ռուի թէ սնտուկին մէջ մարդ կար. բայց հարկ էր գողը բռնել՝ գողութիւն ըրած վայրկենին։ Ուստի քովի խուցերուն մէջ պահուըտեցան, դիտելու համար։

Կէս գիշերէն երկու ժամ առաջ, սընտուկին կափարիչը սկսաւ կամաց կամաց բարձրանալ։ Մարդ մը դուրս ելաւ անկից, «գողի լապտեր» մը վառեց և ձեռքը գըտնուած գործիներուն միջոցաւ դրամարկղը խորտակելով, մէջը գտնուած 16,000 ֆրանքը առաւ։

Ոսկիները, պանքնոտները պարկի մը մէջ կը լեցուներ. բայց ոստիկանութեան պաշտօնեայները տեղերնուն չի շարժեցան։ Մարդը նորէն սնտուկին մէջ մտաւ և լրբուած չուաններու ճարտար դրութեան մը միջոցաւ։ կափարիչը նորէն գոցուեցաւ իր վրան։

Առտուն, ժամ վեցին, Ժողէֆ կուգար իր բեռը տանելու. բայց հարիւ վաճառատունէն նոր մտած էր, երբ ոստիկանները ձերբակալեցին ու պահականոց տարին զայն։ Յետոյ, ետ դառնալով, անոր տեղն անցան ու սայլը ճանաչ հանեցին։

—Դո՞ւն ես, Ժողէֆ, կը հարցունէր գողը սնտուկին մէջէն։

—Այո՛, պատասխանեց ոստիկաններէն մէկը։

—Պուլվարներէն անցիր, այնտեղ քիչ կը ցնցուիմ։

Ամբողջ ճանրուն երկայնութեամբ, խօսակցութիւնը չարունակուեցաւ։ Այս կերպով հասան ոստիկանատուն ուր, աւելորդ է ըսել, թէ ծանր յուսախաբութիւն մը կրեց գողը՝ երբ սնտուկէն հանեցին զայն։

LA REVUE DES JOURNAUX ET DES LIVRES

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Լա Ռեվիւ ատ Ժուռնօ է ատ Լիվրն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն մրիակէս կուտայ անոնց ընտրութեամբը՝ էն հանրաւաւոր հեղինակներու վերջին գործերէն հատ մը։

Մեր ընթերցողները երբեմն կը հարցունեն թէ շաբաթական մը օտար հանդէսն ընտրեն։ Լաւագոյն բան մը չենք կրնար ընել բայց եթէ ցուցնել Ռեվիւ ատ Ժուռնօ է ատ լիվրը, ամենէն հետաքրքիրաշարժ եւ շահեկան հրատարակութիւնն այժմու։ Արդարեւ, ամեն կիրակի կ'արտատպէ շաբաթուան մեծերուն եւ գիրքերուն մէջ հրատարակուած էն նշանաւոր նիւթերը, յօդուածներ, նորավէպեր, պատմութիւններ, բանիկներ, այժմէութիւններ, գիտական հետաքրքրաշարժ նիւթեր, զուարճալի նշանարաններ, փորձուրբեր, ազգերի, տեղեկութիւններ, վէպեր եւ բազմաթիւ պատկերներ, կենդանագիրներ, օրուան դէպքեր եւն։

Լա Ռեվիւն կը հրատարակէ երկու թերթոն 1. ՁՈՒՐԱՒԱՐ ԱՂՋԻՆ, Բօլ Ռուժէի, հռչակաւոր շարժ մեծ վէպ 2 ԱՆՇԱՆՕԹ ԲՈՐԵԱՆ, Լէոն Ռիսէնի, շնորհալից պատմութիւն մը։

Ցիշեալ թերթն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն կուտայ 3 ֆր. 50 նոց հատոր մը. միւսմասնաւորներուն 2 ֆրանքնոց ; եւ վերջապէս, եռամսեայներուն մէկ ֆրանքնոց հատոր մը։ Ասկից զատ, իր բաժանորդներուն իրը յաւելուածական ծրի պարգեւներ. 1. Սրանչելի կենդանագիր մը իւղաներով, 2. Բաժանորդին կը զրկի քառդ-ալբոմ իր կենդանագրով։

ԴԵՂԱՑԻԿ ՀԱՅՈՐ ՄՂ, բան թերթէ կազմուած եւ սիրուն երկգոյն ծածկոցով զարդարուն, կը զրկուի առանց ծախքի, 3 ֆր. 50ի փոխարէն։

Բաժանորդագրութիւնք, —Վեցամսեայ 8 ֆր. տարեկան 14 ֆր. բաժանորդագրութիւն կընայ. 1. Բոլոր ֆրանսական գաղթականութիւններու, Պելժիայի, Տանմարքայի, Իտալիոյ, Զուիցերիոյ, Հոլանտայի, Շուէտի, Նորվեկիոյ եւ Փորթուկալի գաղթատարական զրասենեակները որք առանց ծախքի, կը յանձնեն բաժանորդագրութեան ընկալագիրներն բոլոր պէտք եղած տեղեկութիւններով։ 2. Միջազգային մասնա—ստորով. 3. Փարիզի մէջ գաղթակիցներ ունեցող զրաւաճառներու քով. 4. Փարիզի դրամատան մը վրայ փոխանակագրով։

ՌԵՎԻՒ ՏԷ ԺՈՒՌՆՕի առաջին ինը տարիներուն հատարածուն կը պարունակէ աւելի քան երեք հազար զրական նորավէպեր եւ զանազան պատմութիւններ ամենէն մեծ հեղինակներու. զրական, գիտական եւ արուեստական անհատին ծանօթութիւնքեր կուտայ. ի մի բան վերջին ութ տարիներու մասնաւորական արտադրութեան ամփոփումն է։ Ասկից զատ կը պարունակէ Ալֆոնս Տոտէի, Հէնրի Բոշֆորտի, Օրթաֆ Թէօյնէի, Լիւտովիք Հալէվիի, Էքթոր Մալոյի, Կի տը Մոփասսանի, Բօլ Ալուէէի, Է. Իլ Զոլա եւ այլոց տարբեր վէպերը։ Իւրաքանչիւր հատոր, կարմիր լամպազգեստ, ոսկեզօծ գիրերով, կարժէ 14 ֆրանք, առանց ծանրու ծախքի։

Նամակներն ու մնատա-բաստիներն ուղղել առ Պ. Ժ. Նոպլէ, յանձնմնդիր, Քարիզ, Քուժա փողոց, Թիւ 13։

ԽՈՐՀՈՂՆԵՐՈՒ ԿԱՂԱՆԴԶԷՔ

ՀԵՐՊԷՐԴ ՍԲԷՆՍԸՐ

ԿԵՆՑԱՂ ԿԱՄ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

Ե. Դ. Ք.

Գիտական և բաղաքակրթական արդի յառաջդիմութեանց համեմատ կենցաղավարելու և գաստիարակելու համար Հերպերդ Սբէնսըր անդրիացի փիլիսոփային յօրինած այս գիրքն, որ տասնէ աւելի լեզուներու թարգմանուած է, պարզ աչխարհաբարի թարգմանուած ըլլալով՝ կը յանձնարարուի ամէն կրթիչներու, ծնողներու և իմաստասէր ընթերցողներու իբրև հաստատ և հասուն խորհրդածութեամբ յօրինուած կրթական խմբագրած մը։

Կը ծախսուի բոլոր գրաւաճառներուն քով. կեդրոնավայրն է Ե. Մատթէոսեան թղթավաճառանոցը։ Գին 10 դրչ։

218 4—15

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

Ղ. Փ. ԶՈՐՈՒԲԵԱՆ

9. Ղ-ԼԷՔԻ- Թ-Ի-Ն ԷՆԴԻ ԳՆՄԷ ԲԻ- 9.

Սակարանի ու զրամական գործողութիւնք կը կատարուին գոհացուցիչ կերպով. կը ծախսուին երկաթուղայ վաւերացեալ գրաւէներ ու փարաքայի բուլեր։

Կարոններ կը վճարուին ամենափոքր գեղջուկ։

Վիճակաւոր ամէն տեսակ արժէթղթոց առ ու ծախ ու ամէն տեսակ վիճակաւոր արժէթղթոց սկիզբէն մինչեւ վերջի վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակներէն վիճակները կը քննուին։

Առնուած արժէթղթոց թիւերը մասնաւոր տետրակի մէջ արձանագրուելով՝ կարելոր չհեր անմիջապէս իմաց կը տրուին։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով ու գոհացուցիչ կերպով կը կատարուին, բաւ է որ փոխարժէք կամ արժէթուղթ վիճաեղ զրկուին։

Ուղղուած տեղեկութիւններու պատասխանի համար թղթատարի ծախքը պէտք է ներփակեալ ըլլայ։

Դիմել Ղալաթիա Թօփխանէ խանին դիմացը թիւ 9։

Ղ. Փ ԶՈՐՈՒԲԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

189 16—26

THE GRESHAM LIFE

(ԹԷ ԿՐԷՇԱՄ ԼԱՅՖ)

Ընկերութիւն կեանքի Ապահովագրութեան

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ մեր Եւրոպական ու Ասիական Թուրքիոյ տնօրէնութիւնը յանձնած ենք

Պ. ՏԻՐԱՆ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀԻ

Ընդհ. ֆէնդի Թարգիոյ համար Դիպան

Պ. Տիրան Ապտուլլահ արտօնուած է գործակալներ, փոխ-գործակալներ, բընդիչներ անուանելու, թերհաշիւներ ու վճարումներ ընդունելու։

Թուրքիոյ տնօրէնութեան հասցէն

Վայվատա փողոց, Եուսուֆ Իզզէտտին խան, Ֆրանսական նամակատան դէմը, Գալաթիա։ Ընդ. Տնօրէն

20—26 Ա. Պ. Ս. ՊՕՐ

«Քիմիական յոյժ բազմանիւ տարբերութիւնները ընելով մեր հրապարակներուն մէջ ծախսուած բանականներուն վրայ, օգտակար կը կարծենք մասնաւոր յիշատակ ունենալ մը ընել Մ. Ն. Միհիսիի թունաւորիչ համար որ նշանաւոր է ճշմարտապէս գիրազան։ յատկութեամբը իր ալորոյն տեսակէտով որ ուղղակի կը հանուի ապէկ գինիէ մը։ Մեր տարբերած տեսակն ու բնութիւնները Պ. Ն. Միհիսիի երեք տեսակ բանականներուն վրայ, Ոչ կուտան մեզ յայտարարել թէ այս երեք տեսակներն, ը պատրաստուած են գինւոյ այրուէ եւ զերծ են արհեստական արբուէ։ Դարձեալ այն տեսակին զոր Պ. Ն. Միհիսիի առաջնակարգ կանուանէ, իր գերազանց յատկութիւնները կը պարտի մանաւանդ իր անուշ հոտին որ հետեւանքն է այն գինիին գերազանց յատկութեանը որ ծառացած է անոր պատրաստութեան եւ հինութեանը։ Իրեւ ընդհանուր հետեւութիւն կրնանք կանխաւ յայտնել թէ Պ. Միհիսիի «Բրիւկեան բանական» ըսուած բանակը իրաւի պատուական է, եւ պատիւ կը բերէ արեւելեան արհեստագործութեան, ուստի հասարակութիւնը կրնայ գերազանել զ. ին կատարեալ վստահութեամբ։ Ստորագրեալ Տօքթ. Ֆ. ՍԻՆԿՈՍ

Ճարտարագէտ. բիմիական վերլուծ Զուրիխի հմտասարանէն ու բազմարուեստ եան գարձարանէն։»

Ստորագրեալ Բիկի Բիկի

Երդեալ փորձ բիմիական՝ Զ. շրջանակի Ցարպետութեան ու Գերմա իսյ, Աւստր ոյ-Հունգարիոյ եւ Հելլենական գիւղատասարաններուն, անդամ կայս. բժշկական ընկերութեան եւ Պոլսոյ, գեղագործներ. ը ընկերութեան, փարիզի առողջապահական, քիմիական եւ գեղագործական ընկերութեանց անդամ։

Կ. Պոլիս 17 սեպտ. 94 155

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՆԱՍԱՆ ՆԻՔԹԷՐՊՈՒ

ԴԱԼԱԼԵԱՆ, 26, ՔԻՒՉԻՒԹ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը վաճառուին յունական նիւթեր, տարազագործական ու ճարտարագործական։

Դիմակներ՝ բերանոց միահարթ գծաւոր, յոյժ մեծաքաղաք։

Խլարիս (Էլլոբ) կանանց համար, նուրբ մետաքէ, զանազան մեծութեամբ։

Մէրմերոբ Բաղէքճիներ՝ բանուած եւ միահարթ, կանանց և տղանց։

Մէնդ պէռոպոռ-Ռիւն նոռ-ընէրա, մետաքէ և բամբակէ կերպասներու. յանձնարարութիւնք կընդունուին. արագ գործադրութիւն.

Բոռ-ըրէ ղոռ-խոռնէր երեկ մարդու եւ կնոջ. եւրոպական կերպասէն աւելի տոկուն, գոյնը երաշխաւորեալ։

Ձեռնոցներ մարդէ, կանանց և տղանց։

Անոռ-ղահոռոռ-Ռիւռ, շատ տեսակներ։

Ամոռ, տնական գործածութեան համար, մորթի եւ ճերմակեղէնի վերատակարկութեան խառնուրդներէ գործ։

Ձէր, առանց հոտի, շատ լաւ, 130 և 40 օխանոց և աւելի վառ տակառներով.

Թարսանի ֆիլիռ պոռ-ա, ա նօթներուն։

Ի մեծոյ պէտք հասանելն համուշներ և ուրիշ նիւթեր։

Ամենէն ալ հելլենական ճշմարիտ նի-Ռիւր

3 ԳԻՆԵՐՆ ՑՈՑԺ ՁԱԳԱՒՈՐ 46—58

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Դեկտ. 31/12 Ցունվ.

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոյ Անուանական Գիները	Տոկոս %	Անուանը Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գիներ Դոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100	1	Բոնտիտա Սերի A	1881	— —	66 —
» 10,241,043	100	1	» » B		— —	44 30
» 30,332,811	100	1	» » C		— —	31 10
» 43,963,396	100	1	» » D		28 24	28 31
Ֆր. 798,000,000	400	—	Բուլղարիի երկաթուղի	1870	126 25	127 75
Ա. Ռ. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	— —	98 20
Ֆր. 185,631,180	500	4	Բրիտորիէ	1890	— —	— —
Օ. Ռ. 6,499,938	Ֆր. 500	5	Մարսային Պարտատուղիք	1886	— —	— —
	Ստիպագրեալ / Ազատ					
Ա. Ռ. 10,000,000	20 / 10		Գանը Օսման	1863	— —	— —
Օ. Ռ. 550,000	22 / 11		Քրէտի Էֆենէրաբ Օսման	1869	—	10 23
Ա. Ռ. 600,000	10 / 6		Գանը տը Թանզանդինոպլ	1872	— —	4 12
» 600,000	10 / 5		Ասս. Օսմ. տը Շանժ է տը Գայ.	1872	— —	5 20
Ֆր. 14,000,000	140 / 140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	— —	33 —
» 45,000,000	500 / 300		Ռնատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	356 —
» 80,000,000	500 / 500	5	Երկաթուղիք (Պարտատոմս.		— —	480 —
Օ. Ռ. 200,000	20 / 8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	8 40
Ֆր. 709,506	500 / 500	5			— —	508 —
Ֆր. 100,000,000	500 / 200		Օսմ. Ռէյժի	1833	— —	21 05
Ա. Ռ. 110,000	1.40 / 1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	2 20
Օ. Ռ. 440,000	11 / 5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	7 52½
Ֆր. 20,000,000	500 / 500		Զրի Ընկերութիւն, Տէլրան	1832	— —	397 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բիլիտ) Դի վրայ	Օ. Ռ.	Ղրշ.
8 օրուան հատոր 1000 հատի	2	60
1 ամսուան հատոր	6	—
1 օրուան հատոր	1	30
Դիզար	—	—
Կանիսիկ (Հէվալսիզ)	—	35
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՓԱՆԱԳՐՈՅ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	1/8
Փարիզ » Ֆր.	22	71 1/4
Վիեննա 8 օրուան Ֆիորին.	11	12 1/2
Պերլին չէք Մարք.	18	—

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԱԹՈՒՂԻՒ ՎՐԱՅ		
8 օրուան հատոր 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան հատոր »	5	75
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ռ. 100 ղրշ.էն	110	18
20 Ֆրանքնոց	88	05
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիսիկ	51	15
Բուլլի Թղթադրամ	8	38
Մէճիտիէ	108	29
Մանր արծաթ	103	—
Մէճիտիէ	98	—
Տոկոս Զալանիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆԵՔ

ՓԱՐԻԶ 11 Յունվ.		
Բոնտիտա Օսմ. Բ Կնիկ. Ֆր.	44	25
» » C » »	29	10
D (Բացուած »	26	05
D (Դոցուած »	26	17
Բուլղարի երկաթուղի »	127	75
Բրիտորիզ »	484	37
Մարսային Պարտատուղիք »	517	50
Սմանիէ »	453	50
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	478	75
Գանը Օսման (անուանական) »	682	81
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	102	30
» » 3½% »	108	30
» Իտալական »	85	82
Քրէտի Լիոնայ »	833	75
Քրէտի Ֆոնսիէ »	908	75
Բանգուան տէ Էսբանիոլ »	572	50
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3090	—
Եգիպտական Միացեալ »	— —	—
Զէք Լոնտոնի վրայ »	25	160
ԼՈՆԴՈՆ. 11 Յունվ.		
Բուլղարի երկաթուղի Ֆիորին	73	40
Օսմ. Ռէյժի »	233	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	40
« Փարիզի » »	49	30

ԼՈՆԴՈՆ. 11 Յունվ.		
Բոնտիտա Օսմանեան A Ա. Ռ.	66	—
» » B »	44	75
» » C »	28	87
D (Բացուած »	25	75
D (Դոցուած »	25	93
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% Երշիւրեալ.	98	50
» » 1894 3½% Եգպ. Հրկ.ով	103	25
Գանը

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՑԹ 1893 ՏԱՐԻՈՑ 1,076,015

ՆՈՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՑԹ 1893 ՏԱՐԻՈՑ 2,789,437

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողացկրնան վստահաբար ղիրեալք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒՂ Անգլ. Ոսկի, 500,000 **ՄԱՐԻԹԱՅՄ** ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ նոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին գիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Բ. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեան

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ **20**ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքսիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	55,000,000 Ֆրք.
1893ի հասոյթք	20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ	70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳՆԵՐ
Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Զէօտիկբէի փողոց, 14
Գրասենեակ Մ. Ժ. ՌԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

Քննիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՂԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀի, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹ ՆԻՆ
20 ՍԵՊՏԷՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

1895 **ՔՈՆԵԱՔ ԵՒ ՌՈՄ**
Ս. Գ. ՊՈՒԼԱՆԱԳԻ

Ներկայացուցիչները իրենց յանձնարարութիւնները.

ՇՈՒԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԻ ԸՆԿ
Մարսելիայէ և Պոլսոյ մէջ
Անխնայ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յունվ. 15ին (Ր. Ե.)։
Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորներու նաւուղղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մոմհանէ փողոց թ. 108
1054

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւնք
Բշ. 2/14 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 3ին յետ միջօրէի։
Դշ. 3/15 Ակերմանոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 4/16 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 4/16 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Երշ. 5/17 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 6/18 Ակերմանոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱԶԴ.— Ցունվ. 3/15, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 605

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԻՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

HUILE HOGG

ՄԱՔԻԼ ԹԱՐՄ ԶԻՒՂ հանուած. ամենէն ազդեցիկը, ամենէն աւետարարը եւ ամենէն անդազարը։ Աշխատելի բրժիշկներուն կողմէ ասելի բան կէս դարէ ի վեր յանձնարարուած

EMULSION HOGG

ԻՒՂԱՅՈՒԹԻՒՆ ՏԷ ՇՕ ԵՒ ՏԷ ՍՈՒՏ

Հոգ ինչան իւղի բաժնայն անձերուն համար որը ընդհան իւղը չեն կրնար խմել։

Կը բուժեն ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԹՈՒԲԱԽ, ՈՎԿԱՖԷԲԻՒԹԻՒՆ, ՓՏԱԽ, ՏՂՈՅ ՆԻՒԱՐՈՒԹԻՒՆ.—Եւ ասկիւն սրուակ.—Հոգ, 2, Բուլէվարն փողոց, ՓԱՐԻԶ, եւ դեղարաններ։

KONIAK MICHIOTT
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΙΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
MARQUE PRIVILÉGIÉE
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS
فوق العادة خارج
فوق العادة في شامپانيا

Երեք սատղով չիրը 30 դրուշ, — երեք սատղով ½ չիրը 15 դրուշ։ Երկու սատղ. չիրը 18 դրուշ։ Մէկ սատղով չիրը 12։ Մասնիւթա և պիւլ ոդի չիրը 12 դրուշ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ, ՅԱՄԻՆ, 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամէն գիւղաքաղաքներ։

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն եւս նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հարիւրաւոր էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի եւս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմագան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Զինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերբնտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կը նեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տրուելու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած փատահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել եւս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է ողջամտաբարոյ ընթացք, ազնիւ և գեղեցիկ մտքեր։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին եւս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ԾԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահէք-Գաբու։ 19

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍՈՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենաւաւ իւրացնելին է։
Վաճառատեղին դեղարան Լազուռա, 76, Շաթօ-տո փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

DEJEUNER DES DAMES

ALIMENT des Enfants et des Convalescents.

Pour remplacer le chocolat de digestion parfois difficile et le café au lait dont les *effets débilitants* sont si *nuisibles* à la santé des Dames, les Médecins recommandent le **Racahout des Arabes de Delangrenier**, aliment *très agréable* et *très nutritif* qu'ils ordonnent déjà aux enfants, aux personnes âgées ou anémiques, en un mot à tous ceux qui ont besoin de fortifiants. — *Paris, 53, Rue Vivienne, 53.* DÉPÔT dans toutes les BONNES PHARMACIES. — *SE MÉFIER DES IMITATIONS ET CONTREFAÇONS.*

ՈՐՈՇ ԳԻՆ — ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՄԱՅԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Ի ԲԵՐԱ, ԹԻՒՆԷԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, Ի ՊՈԼԻՍ, ԿԱՄՈՒՐՋԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Վերնապէս հաշուեյարգարաւորիւն՝ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ՆԻԻԹԵՐՈՒ ԶՆԶՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ, 50%—60% զեղչով։
Մեծ վաճառահանութիւն էրիկ մարդոց, տղոց և մանչերու հանդերձեղինաց, մեծապէս զեղչուած գիներով, ամեն մրցում արհամարհելով

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1894 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 5ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 13

Վաղորդեան ԿԷՆՏՐ ՇԷՖԷՆԵՐ

2 — ԵՆՄ.Մէջ.Պէյ.Թրպ.Ենիր.Իսկ.Մրկ.Ր.Հիս.Պէպ.Ա.Ն. Գրչ.Օրկ.Պշր.
2 — Պէպ.Արն.Գրչ.Օրկ.Պշր.
2 — Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.
2 — Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտլ.Վնիր.Զէնկ.Պէյլ.Գգկ.
2 40 Պէյզ.Բշպ.Ենր.Զպզ.Գնլ.Պոյճ.Ր.Ա.Հս.Գնտլ.Արն.Զնկ.Պէյլ.Օրկ.Գգկ.Պշր.Դապ.
2 45 ԵՆՄ.Մէջ.Պէյ.Թրպ.Ենիր.ՍՍՆ.Միրկ.Պյճ.Ր.Ա.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրկ.Պշր.
3 15 Ա.Հս.Գնտ,Վան,Զէնկ,Պէյլ, Գգկ,Պշկ։
2 45 Ր.Ա.Գվ.ԵՆՄ.Մէջ.Պէյ.Թրպ.Պէր,Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Վնր.Զնկ.Պ.Լլ.Գգկ.Իսկ
3 30 ԵՆՄ. Մզրպ. Պէյ. Թրպ. Ենր. ՍՍԷՆ. Միրկ. Պոյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրկ. Պէշրկ.
4 45 Պէյզ, Բշպահ, Զպզ.Գանլ, Ա.Հիս,Գնտ,Վնր, Զնկ, Պէյլ,Գգկ,Պշկ։
4 30 ԵՆՄ.Մէջ.Պէյ.Թրպ.Ենր.ՍՍՆ. Միրկ. Պոյճ. Ր.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրկ.Պշր.
5 45 ԵՆՄ.Մէջ. Պէյ.Թրպ.Պէյզ-ԵՆՆ,ՍՍՆ.Միրկ. Պոյճ. Ր.Հս. Պէպ, Արնվ, Գրչ.Օրկ, Պշկ,
7 — Մրկ.Ր.Ա.Հս.Գնտ.Պէպ.Արնվ.Զնկ.Պէյլ.Օրկ. Գգկ.Իսկ. Պշր.
7 — ԵՆՄ.Մէջ.ՊէյՊրպՊէյզ.Բշպ.Ենր.Միրկ.Գնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Արն.Զնկ.Պէյ.Օրկ.Գգկ Պշր.Իսկ
7 45 Ա.Ր.Գվ.ԵՆՄ.Մէջ.Պէյ.Թրպ.Ենր.Մրկ. Ր.Հ. Պէպ.Արն.Գրչ.Օրկ.Պշր.
8 45 ԵՆՄ.Մէջ.Պէյ.Թրպ.Պէյզ. Բշպ.Զպզ.Գնլ.Ա. Հս. Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ.
9 — ԵՆՄ.Մէջ.Պէյ.Թրպ.Ենիր. ՍՍՆ. Պոյ.Ր. Հս. Պէպ. Արն.Գրչ.Օրկ.Պշկ.
9 45 ԵՆՄ, Մէջ, Պէյ, Թաբ, Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գնլ.Ա.Հս. Գնտ. Զնկ.Պէյլ.Գգկ.Իսկ,
10 15 ԵՆՄ.Մզպ.Պէյ.Թրպ.Ենր.Մրկ. Ր. Հս.Պէպ. Արն.Օրկ.Պշկ.

Կոնտրէնի Վոգոր Դիմող ընթերաներ

3 — Պշկ. Օրկ, Գրչ. Արնվ. Պէպ.Ր.Հս Էվիր-ՍՍԷՆ.ԵՆՆ.Թրպ.Պէյ- Մէզպ- ԵԷՆՄ-
3 15 Պշկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Գնտ.Ա.Հ. Գնլ. Զպզ. Բշպ.Պէյզ.
3 40 Դապ.Պշկ.Իսկ.Գգկ.Օրկ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ. Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենր.Բշպ, Պրվ.Թրպ. Պէյ. Մզպ.ԵՆՄ.
4 15 Պշկ.Օրկ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.ՍՍՆ. ԵՆՐ. Թրպ.Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.
4 45 Պշկ. Գգկ. Պէյ. Զէնկ. Վնր. Գնտլ. Ա Հս. Գնլ. Զպզ. Բշպ.Պէյզ-Թրպ, Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.
5 20 Դապ.Իսկ.Պշկ.Գգկ.Օրկ.Պէյլ.Զնկ.Արվ. Գնտ. Ա.Ր.Հս.Գնլ.Զպզ.Մրկ.
5 15 Պշկ.Օրկ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.ԵՆՐ. Թրպ. Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.Ր.Ա.Գվ.
6 — Դապ.Պշկ.Օրկ.Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս. Մրկ. ԵՆՐ. Պէզզ. Թրպ.Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.
7 — Պշկ.Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ.Ա.Հ.Պոյճ. ԵՆՐ.Թրպ.Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.
8 30 Պշկ.Օրկ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.ԵՆՐ. Թրպ. Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.
9 20 Պշկ.Օրկ. Արվ. Գնտ Ր.Հս, Պոյճ.Գանլ. ԵՆՐ. Պէյզ.Թրպ.Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.Ր-Ա-Գվգ.
10 5 Դապ.Գգկ,Պէյլ.Զնկ.Վնր.Գնտ,Ա.Հ.Գնլ.Զպզ. Բշպ.Պրզ.Մզպ.Ր.Ա.Գվ.
10 20 Պշկ.Օրկ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Պոյճ.Մրկ.ՍՍՆ. ԵՆՐ.Թրպ.Պէյ.Մզպ.ԵՆՄ.
10 50 Դապ.Պշկ.Օրկ.Գրչ.Արվ.Պէպ. Գնտ. Ա.Ր.Հսր. Գնլ.Մրկ.ԵՆՐ.Բշպ.Պրզ.Պէպ.ԵՆՄ.գացող շգ.Ն պիտի դադրզակցի.
11 10 Իսկ.Գգկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպզ. Բշպ.Պզզ.
11 20 Պշկ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.ՍՍԷՆ.ԵՆՐ. Թրպ, Պէյ, Մզպ.ԵՆՄ.Ներալ
11 30 Պշկ.Գգկ.Օրկ.Պէյլ.Զնկ.Վնր.Պէպ.
12 15 Պշկ.Օրկ.Գրչ.Արվ. Պէպ.

ՔԱՐԱՔԷՕՑ ԵՒ ՈՒՄ

Ներկայացուցիչներ՝ Ս. Գ. ՊՈՒԼԱՆԱԳԻ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւնք
Բշ. 2/14 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 3ին յետ միջօրէի։
Դշ. 3/15 Ակերմանոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 4/16 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 4/16 Սուրհանդակ դէպի Փորթ-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Երշ. 5/17 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 6/18 Ակերմանոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։
ԱԶԴ.— Ցունվ. 3/15, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 605

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԻՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

պատրաստուած Պիր ՈՒԹՈՎ ձեռամբ
CH^les FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՏՐԳ. Ա. ԽՈՒԶԱՏՈՒՐՆԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ	ԱՆԿԼՈ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՂԱՆԱՅԻՆ	Հաստատեալ
1852	ՊԱՀԷՆ-ԳԱԲՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ	1852

Մասնագէտք առանց քաշուելու լինարի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասասիկ ցաւած ակռանները, ոսկի, աղամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերանի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաջեն առանց ցաւ զգացնելու։
(Բացի կիրակէն) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 38

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հասցէ՝ Փարիզ էր կէոբրոնոպիոլէն, Պանք փողոց, Բիւ- 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթադրամներու մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն-Վիթի»	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑ. ՊԱՆՔԱՆ։
Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Բայաէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Լիս, Ղալաթիա, քարաքէոյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 42